

Posiedzenie Biura Politycznego Komitetu Centralnego PZPR

(P) Biuro Polityczne na posiedzeniu w dniu 8 bm. rozpatrzyło informację o wynikach prac nad aktualizacją prognozy zapotrzebowania gospodarki narodowej na kwalifikowaną kadrę do końca 1985 r.

Stwierdzono, że potrzeba weryfikacji dotychczasowych prognoz wyników z nowych uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego między innymi ze zmian w zjawiskach demograficznych, konieczności zwiększenia intensywności czynników wzrostu a także rozwoju usług, rzemiosła i gospodarki żywnościowej.

35-lecie LWP

Wręczenie nagród

ministra obrony narodowej

(P) 8 bm. odbyła się w Stołecznym Klubie Garnizonowym uroczystość wręczenia nagród i twórcom zajmującym się problematyką wojska i obronności — nagród i wyróżnień przyznawanych zgodnie z wieloletnią tradycją przez ministra obrony narodowej z okazji Dnia Wojska Polskiego.

W uroczystości udział wzięli: członek Biura Politycznego KC PZPR, minister obrony narodowej gen. armii Wojciech Jaruzelski, sekretarz KC PZPR Andrzej Werblan, kierownik Wydziału Pracy Ideowo-Wychowawczej KC PZPR, Jerzy Muszyński. Obecni byli przedstawiciele

(A) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

PŻM zwiększa

przewozy towarów

(P) Polska Żegluga Morska w Szczecinie największy krajowy armator morski systematycznie zwiększa przewozy towarów. Rekordowy jest zwłaszcza rok bieżący.

W ciągu 10 jego miesięcy w ładowniach szczecińskich masowców i zbiornikowców przewieziono prawie 30 mln ton towarów, jest to masa o ponad 2 mln 500 tys. ton większa od przewiezionej w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Tylko w październiku armator przewiózł do kilkuset portów świata 3 mln 70 tys. ton przeznaczonej głównie na wyznaczone zadania.

Uzyskanie tak dobrych wyników jest efektem ośmiu lat pracy żegludowców statków oraz służb lądowych. Warto podkreślić iż zwiększone zadania br. PŻM realizuje przy niezmienionym prawie stanie floty. Poprawił się natomiast wydajność gotowości technicznej poszczególnych statków oraz ich eksploatacji. (PAP)

Z obrad egzekutywy KW PZPR w Radomiu

„Radoskór” — moda, jakość, nowoczesność

Obsługa własna

(R) Co czwarta Polka chodzi w butach wyprodukowanych przez kombinat „Radoskór”. Co minutę z taśm tego zakładu schodzi 25 par bucików.

Z działalnością organizacji partyjnej i wynikami gospodarczymi „Radoskór” oraz kierunkami rozwoju zapoznali się wczoraj — 8 bm. na swym wyjazdowym posiedzeniu egzekutywa KW PZPR, której przewodniczył I sekretarz KW Janusz Prokopiak. W obradach uczestniczyli: wiceminister przemysłu lekkiego Mirosław Wawowicz, dyrektor Otwierocznia Przemysłu Otwierocznia Stanisław Jarek, wojewoda Roman Maćkowski.

Od lat troską wieloletnią jest produkcja coraz lepszej obuwia. Program modernizacji i rozbudowy „Radoskór” ma wspomagać wysiłki załogi. Ale wiele jest jeszcze tutaj zapóźnień, przestarzałego parku maszynowego aby mówić o imponujących efektach. „Radoskór” jest zakładem starym i tylko systematyczna poprawa warunków pracy, stałe unowocześnianie procesów technicznych i technologicznych może wpłynąć na końcowy efekt: dobre obuwie.

Z firmą „Radoskór” coraz częściej wiąże się pojęcie: solidność i pomysły, dobra robota załogi. Motoryczną siłę stanowią zakładowa organizacja partyjna — co 5 pracowników „Radoskór” jest członkiem partii. Jak podkreślił I sekretarz KZ PZPR Grażyna Szadkowska na

Biuro Polityczne zaleciło dostosowanie kształcenia kadr do przewidywanych kierunków rozwoju gospodarki z uwzględnieniem potrzeb poszczególnych regionów kraju. Podkreślono, że konieczne jest położenie większego nacisku na podniesienie poziomu nauczania i lepsze wykorzystanie kwalifikacji kadr. Zalecono również kontynuowanie prac nad metodologią prognozowania potrzeb kadrowych i weryfikacji prognoz.

Następnie Biuro Polityczne zapoznało się z informacją dotyczącą skupu oraz gromadzenia rezerw zimowych ziemniaków, warzyw i owoców.

Stwierdzono, że dotychczasowy przebieg skupu

ziemniaków przebiega prawidłowo. Zgromadzono większe rezerwy w porównaniu z rokiem ubiegłym, a plany zostały w większości województw przekroczone. Ocenia się także, iż wyższy niż w ub. r. będzie skup warzyw (z wyjątkiem ogórków i pomidorów), choć gromadzenie rezerw przebiega wolniej ze względu na przedłużony okres wegetacji i zbiorów roślin korzeniowych. Prawidłowo przebiega skup i gromadzenie rezerw zimowych owoców — głównie jabłek.

Biuro Polityczne zaleciło organizację i przedsiębiorstwom dołożenie wszelkich starań celem sprawnego przeprowadzenia bieżącego zaopatrzenia indywidualnego i zbiorowego w ziemniaki, owoce i warzywa oraz zapewnienia odpowiednich zapasów na zimę oraz właściwą ich konserwację. (PAP)

Szczyt energetyczny

Jedni oszczędzają, inni marnotrawią

Informacja własna

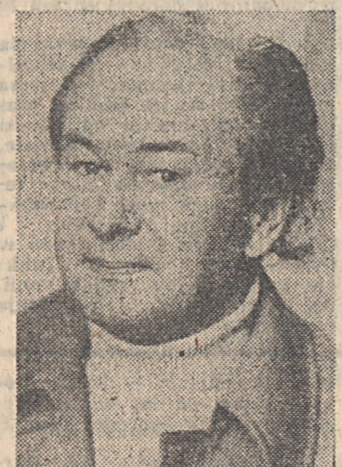
(P) Okręgowy Inspektorat Gospodarki Paliwowo-Energetycznej w Radomiu kontroluje około tysiąca większych zakładów przemysłowych w woj. radomskim, kieleckim, tarnobrzelskim, rzeszowskim, krosińskim, przemyskim, zamojskim, chełmskim i lubelskim. Wśród nich są tacy potentaci, jak m.in. puławskie „Azoty”, Huta im. M. Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim i Huta Stalowa Wola.

W tej masie odbiorców szczególnie liczy się każda oszczędność lub niepotrzebna strata. Dlatego też dużą wagę przywiązuje się do bieżących kontroli gospodarki paliwowo-energetycznej w podopiecznych jednostkach, wyrażając dobre gospodarujące lub karząc złych odbiorców energii.

Zakłady Tworzyw i Farb „Promit” w Pionkach należą do grupy dobrych odbiorców. Od lat wprowadzają szereg usprawnień w gospodarce energią. Ostatnio w wydziale produkcji płyt gramofonowych wymieniali się pięć pras z elektrycznymi podgrzewaczami na bardziej sprawne, co przyniesie zmniejszenie zużycia energii w tym roku o 430 tys. kWh. Wymieniono też na nowocześniejsze 30

przestarzałych silników elektrycznych, używanych do napędu pomp i wentylatorów. Spodziewany efekt? Zmniejszenie (B) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

Ostrożny optymizm

— Jedno z ostatnich posiedzeń sejmowej Komisji Zdrowia poświęcone było omówieniu problemów walki z gruźlicą. Choroba ta nadal jest groźna, mimo że wiele lat systematycznych działań służb zdrowia spowodowało wyraźne zmniejszenie się liczby chorych. Wciąż jednak wśród krajów europejskich mamy najwyższą zapadalność na gruźlicę. Co Pana zdaniem wpływa na ten niepokojący fakt?

— Przede wszystkim spóźniona wojna. Polska wyszła z II wojny światowej zagrażona. Szacunkowe dane informują, że w latach 1944—46 na 100 tys. Polaków 400 umierało na gruźlicę. Opanowanie gruźlicy w tych trudnych czasach było osiągnięciem na miarę epoki. Wyposażenie w pierwsze lata po wojnie 40 tys. łóżek, wykształcenie kadry, powołanie stacji małobabkowych, poradni i klinik fizjologicznych, a następnie uchwaleń przez Sejm, w 1959 r., ustawy przeciw-

Rozpalono kocioł bloku nr 6

w elektrowni „Jaworzno III”

(P) 7 bm. w elektrowni „Jaworzno III” (woj. katowickie) rozpalony został kocioł szóstego z kolei bloku energetycznego o mocy 200 megawatów.

W okresie niespełna 2 miesięcy, jaki upłynął od wodnej próby szczelności pancerza tego kotła, specjalistyczne zespoły z kilkunastu przedsiębiorstw wnoszących jaworznojskie silownię uporządkowały i skomplikowanymi robotami izolacyjnymi, montażem urządzeń elektrycznych i automatyki cieplnej oraz licznymi pracami budowlanymi. Jednostka ta kończy budowę elektrowni, w której zastosowano szereg prototypowych urządzeń, specjalnie przygotowanych do spalania niskogatunkowych, silnie zasarszonych węgli z pobliskich kopalń. (PAP)

Piotr Jaroszewicz

przyjął

Josepha Califano

(P) Prezes Rady Ministrów Piotr Jaroszewicz przyjął 8 bm. sekretarza stanu ds. zdrowia, oświaty i opieki społecznej Stanów Zjednoczonych — Josepha Califano.

W trakcie wizyty omówiono aktualny stan polsko-amerykańskiej współpracy w dziedzinie zdrowia i nauk medycznych, z powodzeniem realizowanej od kilkunastu lat, podkreślając z naciskiem perspektywy i możliwości dalszego jej rozwoju na odcinku zdrowia i rehabilitacji.

Omówiono także inne problemy interesujące oba kraje.

W spotkaniu uczestniczył minister zdrowia i opieki społecznej — Marian Sliwiński.

Obecny był chargé d'affaires USA w Polsce radca-minister Carroll Brown. (PAP)

Trwa proces readaptacji „Fotonów”

Wrażenia Kowalonia i Iwanczenkowa z unikalnej ekspedycji i powrotu na Ziemię

Od stołego korespondenta JERZEGO SIERADZIŃSKIEGO

Moskwa, 8 listopada

(P) Bohaterowie najdłużej trwającego lotu kosmicznego — Władimir Kowalonia i Aleksander Iwanczenkow (kosmiczny kryptonim „Fotony”) pozostają nadal na Bajkonurze, gdzie pod boki lekarzy i specjalistów przechodzą trudny proces readaptacji.

W ostatnich dniach telewizji wszystkich kilkakrotnie mieli okazję oglądać ich na ekranach podczas spaceru po parku i w pomieszczeniach hotelu „Kosmonaut”, gdzie obecnie mieszkają. We wtorek po raz pierwszy w programie telewizyjnym „Głęboki Aganik” nadano kilkunastominutowy reportaż

z Bajkonuru, w którym kosmonauci opowiadali o swym locie i przebiegu procesu readaptacji.

— Czujemy się z każdym dniem coraz lepiej — stwierdzili oni, dodając jednak, że odczuwają jeszcze trudny zakażonego niedawno lotu, a zwłaszcza długotrwałego przebywania w stanie nieważkości. W pierwszej chwili, kiedy wy-

szedłem z ładownika — opowiadał Iwanczenkow — wydawało mi się, że moje ręce ważą co najmniej po 8 kg. Następnego dnia miałem wrażenie, że ważą po 2 kg, a teraz wszystko prawie wróciło już

Na obrady przybyli: sekretarz KC PZPR — prof. Andrzej Werblan, kierownicy wydziałów KC PZPR: Nauki i Oświaty — prof. Jarema Maciszewski i Pracy Ideowo-Wychowawczej — Jerzy Muszyński.

Sesję otworzył prezes PAN — prof. Witold Nowacki. Zebraliśmy się dziś — powiedział — z okazji 60 rocznicy Odrodzenia, po przeszło wiekowej niewoli, niepodległego państwa polskiego. Było to doniosłe wydarzenie w dziejach narodu. 60 lat niepodległej Polski jawi się nam jako ciągły, wzbogacający się o nowe treści społeczne i polityczne proces historyczny którego nie była w stanie zwyciężyć najcięższa burza dziejowa. Odbudowanie państwa było rezultatem nieustannych dążeń wolnościowych narodu, dowodem jego niespożytych sił żywotnych. Wydała w ten sposób owoce wieloletnia walka narodowowyzwoleńcza

której najbardziej znaną cechą było zespolenie dążeń do postępu ze sprawą narodową.

Te ofiarne wysiłki — podkreślił mówca — przyniosły sukces, gdyż wspomogła je korzystna sytuacja zewnętrzna. Zdruczone zostały mocarstwa rozbiłorowe; decydującą rolę odegrała Rewolucja Październikowa, która zapoczątkowała nową epokę w dziejach ludzkości.

Referat „Utrata państwowości i drogi jej odzyskania” przedstawił prof. Stefan Kieniewicz. Na wstępie omówił przyczyny upadku i odrodzenia Polski, a następnie skupił uwagę na drogach wiodących do niepodległości. Były to różne drogi, brane pod uwagę przez różne ugrupowania; drogi dostosowane do okoliczności oraz do różnicowanych interesów.

Prof. S. Kieniewicz stwierdził, że trudno wyważyć znaczenie każdej z tych dróg do niepodległości — tak jak trudno znaleźć wspólną miarę dla

ocenę rozumu politycznego i zoińskiego trudu, sprawności organizacyjnej i ofiarności społecznej. Np. sprawa ruchów robotniczych i ludowego był wkład ideologii i praktyki rewolucyjnej w dzieło odzyskania niepodległości; listopadowy Manifest Lubelski, ustawodawstwo społeczne rządu Moraczewskiego, demokratyczna ordynacja wyborcza z 1919 r. zostały wymuszone przez potęgującą się sytuację rewolucyjną, a radykalne hasła i dekrety zapewniły poparcie mas dla Polski niepodległej.

W końcowej części referatu mówca zwrócił uwagę, że państwo polskie przed 60 laty rozdziło się w ogniu walki politycznej, a następnie omówił najważniejsze poglądy na kształt tego państwa poszczególnych warstw społecznych oraz reprezentujących je stronnictw i ugrupowań.

Referat „Powstanie II Rzeczypospolitej — problem granic” przedstawił prof. Tadeusz Jedruszko. Przypominał, że wizerunek państwa polskiego, lansowane przez poszczególne ugrupowania polityczne podkreślał, że w latach 1917—1918, o ile sama idea niepodległej Polski zyskiwała na forum międzynarodowym coraz szersze poparcie — o tyle kwestia przyszłych granic państwa polskiego pozostawała ciągle otwarta i nieokreślona. Ostatecznie sformułowano też sprawy terytorialne pierwszego, ukonstytuowanego w Lublinie w now. 6 na 7 listopada 1918 r. rząd Iwana Dąbskiego, który w wydanej proklamacji stwierdził: „Państwo polskie, obejmujące sobą wszystkie ziemie, zamieszkałe przez lud polski, z własnym wybrzeżem morskim, stanowiącym na wszystkich częściach Polskę Republikę Ludową.”

Tak więc — stwierdził mówca — kształtowanie się terytorium państwowości odrodzonej Polski było procesem trudnym i długotrwałym, wymagalnym od państwa i narodu zaangażowania wszystkich sił i środków.

W referacie prof. T. Jedruszko dokonał skróconego przeglądu dzieł państwa polskiego od 1918 r. do 1977 r.

Na skutek odniesionych ran zmarł b. dyrektor irańskich linii lotniczych „Iran Air” — m. Ali Mohammad Khademi. Khademi miał zastrzelony się w czasie kiedy w Teheranie dokonywano aresztowania znanych osobistości pod zarzutem korupcji i nadużycia władzy.

Nowy rząd wojskowy zapowiada dalsze aresztowania na podstawie przepisów stanu wyjątkowego.

Po ulicach stolicy Iranu nadal krąży patrol wojskowy. w

(A) DOKOŃCZENIE NA STR. 4

(C) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(B) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(D) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(E) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(F) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(G) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(H) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(I) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(J) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(K) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(L) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(M) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(N) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(O) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(P) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(Q) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(R) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(S) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(T) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(U) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(V) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(W) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(X) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(Y) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(Z) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AA) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AB) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AC) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AD) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AE) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AF) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AG) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AH) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AI) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AJ) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AK) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AL) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AM) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AN) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AO) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AP) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AQ) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AR) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AS) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AT) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AU) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AV) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AW) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AX) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AY) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(AZ) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BA) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BB) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BC) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BD) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BE) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BF) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BG) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BH) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BI) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BJ) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BK) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BL) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BM) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BN) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BO) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BP) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BQ) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BR) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BS) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BT) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BU) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BV) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BW) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BX) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BY) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(BZ) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CA) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CB) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CC) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CD) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CE) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CF) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CG) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CH) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CI) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CJ) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CK) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CL) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CM) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CN) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CO) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CP) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CQ) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CR) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CS) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CT) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CU) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CV) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CW) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CX) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CY) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(CZ) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(DA) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(DB) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(DC) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(DD) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(DE) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(DF) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(DG) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(DH) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(DI) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(DJ) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(DK) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(DL) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(DM) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(DN) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

(DO) DOKOŃCZENIE NA STR. 2

warunkach. W ciągu 25 lat w Centrum leczono się ponad 44 tys. pacjentów z całego kraju, głównie ludzie młodzi. Obecnie korzysta z usług medycznych i rehabilitacyjnych Ośrodka 800 pacjentów. Prowadzili zalecają w Pomaturalnym Medycznym Studium Zawodowym na wydziałach analityki i elektrotechnologii w Technikum Rachunkowości Polnej. Zastępcę Szkoły Zawodowej Inżynierce zezar-mistrzów, elektromechaników i krawców oraz szkole przystosowa-

Związku Radzieckiego. Pocho-
dzący z Białegostoku teksas u-
żyty zostanie m.in. do uszycia
ubrań dla obsługi olimpiady w
Moskwie w 1980 r. (PAP)

SZCZEGÓLNY ZAWÓD

Rozmowa z prof. dr. med. JÓZEFEM BOGUSZEM — przewodniczącym Komisji Etyczno-Deontologicznej Polskiego Towarzystwa Lekarskiego

Prof. Józef Bogusz jest byłym długoletnim kierownikiem i Kliniki Chirurgicznej Akademii Medycznej w Krakowie, przewodniczącym Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, redaktorem Przeglądu Lekarskiego — Oświecimy.

— Zadałem wielu lekarzom pytanie, jak oceniasz poziom etyki lekarskiej. Często otrzymywałem odpowiedzi: „Jakie społeczeństwo, tacy lekarze”, albo „społeczeństwo ma takich lekarzy, na jakich zasługuje”. Co Pan Profesor o tym sądzi?

— Nie można zgodzić się z taką opinią. Ci, którzy ją głoszą, godzą się na obniżenie rangi zawodu, na jego degradację. A jest to przecież zawód szczególnie zaufania społecznego. Powierza się nam najwyższe dobro człowieka: zdrowie i życie. Społeczeństwo ma więc prawo oczekiwać, a nawet wymagać, aby lekarz wyżył wszystkie swe siły dla dobra chorego, nad którym sprawuje opiekę. Każdy zawód ma swą specyfikę. Młody człowiek, wybierając drogę studiów lekarskich, musi zdawać sobie sprawę, że będą na nim ciężkie bardzo trudne i odpowiedzialne obowiązki, od których nikt już nigdy go nie uwolni. Jest to zarówno odpowiedzialność moralna jak i prawna. Lekarz odpowiada za swę czynność tak jak każdy człowiek wobec sądów powszechnych, a także wobec komisji kontroli zawodowej. Działalność tej ostatniej jest potrzebna właśnie ze względu na szczególną specyfikę zawodu, która sprawia, że stawia się lekarzom wyższe wymagania niż ludziom innych zawodów i gdy lekarz dopuści się jakichś uchybień natury etycznej, odpowiedzialność musi być większa. Ale najważniejsza jest zawsze odpowiedzialność wobec własnego sumienia. Albowiem działalność lekarza obejmuje obszary, które nie są i nie mogą być regulowane przez żadne przepisy prawne.

— Spotykam się z opinią, że dzisiejsi lekarze zapominają nie tylko o tym, że ich zadaniem jest nie tylko leczyć, ale także przynosić niekiedy cierpienie, co nie zawsze jest równoznaczne...

— Dobre samopoczucie pacjenta związane jest w dużym stopniu z atmosferą na oddziale szpitalnym i, mówiąc najogólniej, ze stosunkami do niego całego personelu służby zdrowia, przy czym największą rolę odgrywa tu lekarz, bo on nadaje, albo powinien nadawać ton. Mam tu na myśli przede wszystkim kierownika kliniki, czy ordynatora.

— Jest to istotnie bardzo ważne. Nie ma i nie może być przepisów jak chronić psychikę chorego. Każdy lekarz jest inny i każdy chory jest inny. Ci lekarze, którzy tak podchodzą do chorego, jak gdyby to był najbliższy członek ich własnej rodziny, znajdują na pewno właściwy sposób postępowania.

— Co Pan Profesor sądzi o informowaniu chorych o ich stanie zdrowia, zwłaszcza w przypadku, gdy sa to choroby, których nie rokują nadziei na wyleczenie?

— Ta sprawa, na pozór kontrowersyjna, wpływa na takis czas. Obowiązkiem lekarza jest poinformowanie chorego lub jego rodziny o rodzaju choroby, zamierzonym leczeniu i widokach wyleczenia oraz uzyskanie zgody na leczenie. Jak daleko ma iść uświadomienie chorego o istocie choroby jest sprawa ostryżnego i rozumnego wyważenia. Celowe jest poinformować o chorobie w sposób możliwie prosty, a jednocześnie uspokajający. Tylko nieliczni chorzy znoszą bez szkody złe lekarskie prognozy. Lekarze muszą być szczególnie ostrożni. Podtrzymywanie nadziei i optymizmu jest także jednym z ważnych sposobów leczenia. Poza tym wcale nierzadko zdarza się, że przebieg choroby jest inny niż by to wypływało z rokowania opartego na dużym nawet doświadczeniu lekarskim i to zarówno w sensie korzystnym jak i niekorzystnym. Niedostatek naszego przewidywania nie są bynajmniej małe. Toż mówienie prawdy „całej prawdy”, jak tego żądała niekiedy, nie zawsze okazuje się mową prawdą. Zadaniami lekarzy jest wobec tej trudnej psychologicznej i etycznej roli, która spływa na stan fizyczny jak i psychiczny. Słowo wiadomo, że podanie pacjentowi do wiadomości rodzaju i rokowania choroby może wpłynąć niekorzystnie, nie należy tego czynić.

Zarzucać wiele razy lekarzom, że używają sobie prawa niewyjaśniania chorą prawdę, gdy tymczasem lekarze byłby skłonni do użycia słowa „nie wiem”, co w rzeczywistości jest czymś innym, niż nie wiadomo. Czyż okoliczność, że posiadają nieco więcej niż inni wiadomości o chorobach, miałyby ich upoważniać do tego, by chorzy załamali się psychicznie? Czyż to właśnie nie byłoby przekraczaniem pewnych granic, uproszczeniem czy zaniżaniem?

Sprawa właściwego informowania chorych jest złożona i nie może być mowy o wyczerpaniu tego zagadnienia w krótkiej rozmowie.

— Wyśmiewa się jednak takie argumenty jak brak czasu, różnego rodzaju trudności obiektywne występujące w pracy i jej nadmiar, zbytnia technicyzacja medycyny itp., które mają usprawiedliwiać lekarzy, nie znajdujących czasu na rozmowę z chorym i zafascynujących go po urzędniczymu...

— Wiele jest na pewno trudności, ale to nie jest powodem, aby lekarz nie starał się o lepsze. Brak czasu, niedobór pielęgniarek, czy aparaty, ale dużo zależy od nas samych. Wystarczy przyrzeć się, jak w tych samych warunkach pracują różni lekarze, by przekonać się, że trudność bywała, wymuszała, ale nie była przyczyną, która nie pozwalała im na to. Jest to również odpowiedzialność moralna jak i prawna. Lekarz odpowiada za swę czynność tak jak każdy człowiek wobec sądów powszechnych, a także wobec komisji kontroli zawodowej. Działalność tej ostatniej jest potrzebna właśnie ze względu na szczególną specyfikę zawodu, która sprawia, że stawia się lekarzom wyższe wymagania niż ludziom innych zawodów i gdy lekarz dopuści się jakichś uchybień natury etycznej, odpowiedzialność musi być większa. Ale najważniejsza jest zawsze odpowiedzialność wobec własnego sumienia. Albowiem działalność lekarza obejmuje obszary, które nie są i nie mogą być regulowane przez żadne przepisy prawne.

— Wydaje się, że tych nieporozumień jest dużo i że sprzyja im także niewłaściwy wybór kandydatów na studia medyczne?

— Bardzo trudna to sprawa. Wszystkie kraje z tym się borykają. Stosowane coraz powszechniej testy stanowią obiektywne sprawdziany wiadomości i są dużym ułatwieniem dla egzaminatorów, ale można z nich tylko dowiedzieć się, czy kandydat opanował pamięciowo materiał z określonych przedmiotów. Natomiast nie dają one żadnych podstaw do oceny, czy ma on predyspozycje potrzebne do pracy w zawodzie lekarza. Należałoby chyba wprowadzić rozmowy z kandydatami, w czasie których — bez pośpiechu — można by wysłuchać, jakimi są ludźmi, jakie mają zainteresowania, co zdecydowało o tym, że ubiegają się o miejsce na wydziale lekarskim czy zdają sobie sprawę z tego, jaki trudny to zawód i jaki odpowiedzialny. Można by także w trakcie rozmowy poruszyć pewne zagadnienia deontologiczne. Jeśli egzaminujący jest dobrym psychologiem i ma dobry kontakt z młodzieżą, to rozmowa może dać nie mało. Nie można, oczywiście dać na nią żadnej recepty.

— W czasie studiów jednak także jest jeszcze czas, by przyszły medyk zorientował się, co go czeka, gdy zacznie pracować i czy to jest zawód, który mu odpowiada. Mam tu na myśli nie tyle wykłady z dziedziny deontologii lekarskiej, choć i one są potrzebne, ale głównie praktykę w szpitalu i lecznicę otwartą, gdzie student styka się już z problemami, z którymi będzie miał do czynienia jako lekarz i przygląda się swoim przyszłym przełożonym.

— Ma pani rację. Żadne wykłady i zajęcia teoretyczne z dziedziny deontologii nie mają takiego znaczenia dla wychowania przyszłych lekarzy i dla kształcenia wzorców postępowania jak przykład przełożonych, a zwłaszcza profesorów.

docentów i ordynatorów. Wydaje się, że nie docenia się profesorów jako wychowawców, rozliczając ich wyłącznie z liczby prac naukowych własnych i współpracowników. Tymczasem rola profesorów jako wychowawców studentów i młodych lekarzy jest nie mniej ważna. Chodzi jednak o to, by ich słowa pokrywały się z działaniami!

— Pan Profesor na początku naszej rozmowy mówił o odpowiedzialności lekarza. Nieraz słyskam się z tym, że lekarze, kierowani mylnie rozumianą solidarnością zawodową, chronią swych kolegów przed odpowiedzialnością także w tych przypadkach, gdy oni na to nie zasługują. Co Pan o tym sądzi?

— Poruszyła pani trudne zagadnienie. Musi bowiem istnieć jakaś solidarność zawodowa, gdyż każdy zawód ma swą specyfikę i bywa atakowany, nie zawsze słusznie, przez innych ludzi. W przypadku lekarzy jest to znacznie częściej niż w innych zawodach. Lekarz tak jak każdy człowiek może się mylić. Może się więc zdarzyć, że na przykład błędnie rozpoznaje chorobę. Rozpatrując jego ewentualną winę, trzeba jednak, o ile nie chodzi o rażącą ignorancję, brać pod uwagę, czy zrobił wszystko, co do niego należało, czy odniósł się do pacjenta z należytą troskliwością i sumiennością. Jeśli udowodnimy mu się uchybienie, to powinniśmy ponieść konsekwencje, ale nie za sam fakt błędnego rozpoznania.

— Dziennikarze często spotykają się z zarzutami ze strony lekarzy, że podkopują ich autorytet, który jest niezbędnym atrybutem skutecznego leczenia, zamieszczając krytyczne uwagi

o pracy poszczególnych lekarzy. Czy jest Pan Profesor zdania, że nie powinno się tego robić?

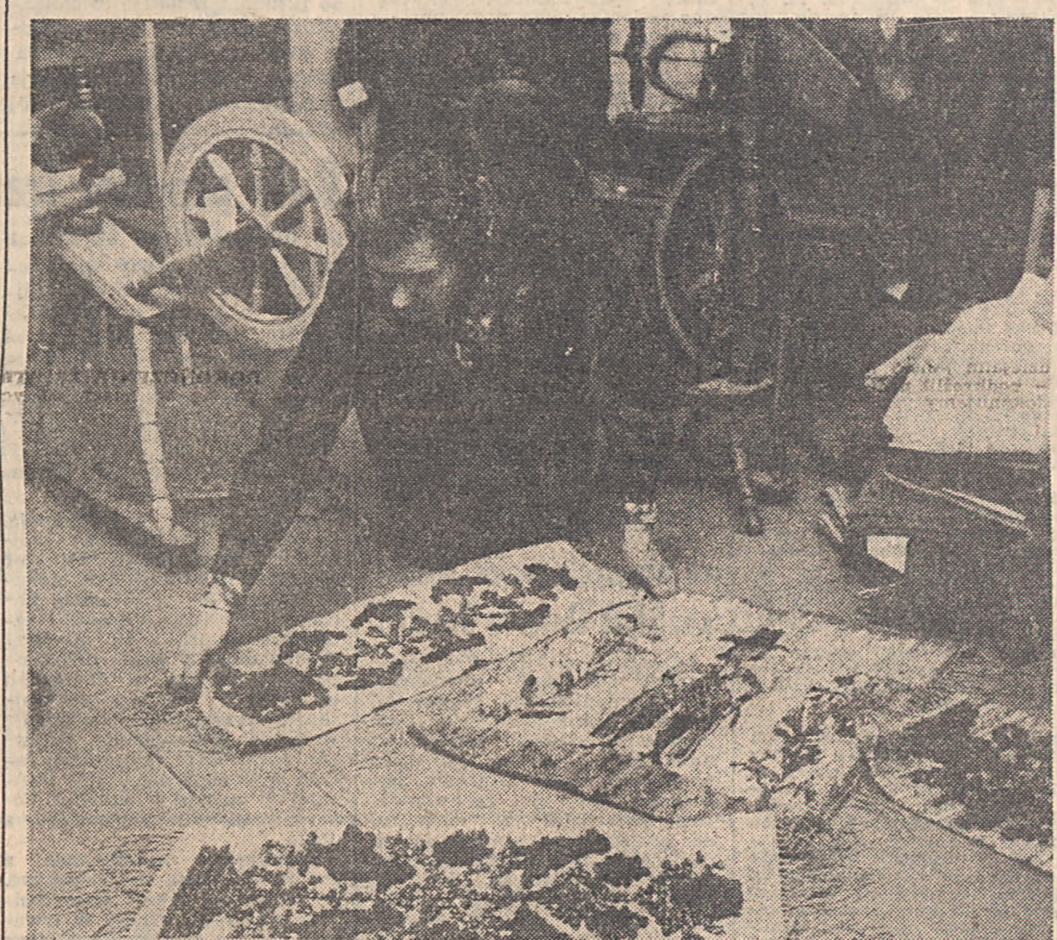
— Lekarze nie mogą być ponad krytykę. Prasa, radio i telewizja są w jakimś sensie oczami i uszami społeczeństwa i nikt im tej roli nie może odebrać. Należy jednak zachować umiar, a przede wszystkim nie oskarżać pochopnie lekarzy o jakieś nieudowodnione jeszcze uchybienie, czy nawet przestępstwo. Czyni się w ten sposób nieudowodnioną szkodę, krzywdę, krzywdząc zarówno lekarzy jak i ich pacjentów, którzy tracą do nich, niekiedy niestety, zaufanie. Publikacje prasowe, omawiające ewentualne uchybienia, czy błędy lekarzy, powinny być szczególnie wyważone z zachowaniem zasady „audiatur et altera pars”.

— Pan Profesor jest przewodniczącym Komisji Etyczno-Deontologicznej Polskiego Towarzystwa Lekarskiego i członkiem Rady Naukowej przy ministrze zdrowia. W jakim stadium jest nowelizacja zasad etyczno-deontologicznych?

— Zakończone zostały prace dotyczące „Zbioru zasad etyczno-deontologicznych polskiego lekarza”. W szerokiej dyskusji nad opracowaniem ich brała udział ogromna część świata lekarskiego, a także prawników. Dyskusja wykazała wysoki stopień zaangażowania lekarzy ocenających samokrytycznie nasz wysoki rangi zawód i różne niedomaganie naszego zawodu. Dyskusja ta stanowiła prawdziwe ożywienie nurtu i przywróciła się w nim do wzbogacenia „Zbioru zasad”.

Rozmawiała

ALICJA DMUCHOWSKA

Gobeliny z Mikołajek. Mikołajki w woj. suwalskim słyną z najstarszej w tym regionie spółdzielni przemysłu artystycznego „Tkanina” działającej już od 30 lat. Miesięcznie spod rąk pracowników spółdzielni wychodzi ponad 30 sztuk gobelinów tkanych na krosnach.

Fot. CAF — Moroz

O studenckich sprawach

Złożone procesy adaptacji

ANDRZEJ NOWAK

P RZED młodymi, przybywającymi co roku na studia do warszawskich uczelni, stoi niejednokrotnie trudna próba dojrzałości, charakteru i odporności psychicznej. Statystyki podają, że część z nich sama rezygnuje już na pierwszym roku, część — nie spełniająca wymagań statusu studenta — zostaje skreślona z listy. Powody bywają różne: albo niemożność dorównania średniemu poziomowi, albo brak cech przystosowawczych do nowych warunków, albo zafascynowanie życiem wielkomiejskim z całkowitym pominięciem uczelni i in. Zostają jedynie ci, którzy mają świadomość nowej sytuacji, potrafia przezwyciężyć początkowe trudności, zmienić dotychczasowy styl życia i wytrwać w postanowieniu zdobywania wiedzy na poziomie wyższym.

Pierwsze doświadczenia

Mówi Ala z romanistyki, z domu studenckiego przy ul. Kiełkowskiej: „Dostałam się na studia bez egzaminów wstępnych. Byłam zadowolona, lecz pierwszy kontakt ze sposobem prowadzenia zajęć rozczarował mnie. Nie mogłam sobie poradzić z przyswojeniem nowych wiadomości. Chciałam zrezygnować ze studiów. Zważyłam na swoją dotychczasową znajomość francuskiego, chociaż w swoim liceum w małym miasteczku byłam jedną z lepszych. Uratowała mnie pomoc koleżanek z pokoju.

w którym razem zamieszkałyśmy. Wspólny doping, wspólne zdobywanie wiadomości, wspólne spędzanie wolnego czasu — wszystko to przyczyniło się do tego, że jestem jeszcze studentką.”

Zbyszek z czwartego roku germanistyki: „Mieszkałam na pierwszym roku we czwórce w pokoju. Chłopcy mieli wiele problemów, a to kłopoty z rodziną, nieporozumienia z dziewczyną, niewłaściwy wybór kierunku studiów. W rezultacie żaden z nich obecnie nie studiuje. Wytrwałem jedynie dlatego, że w odpowiednim momencie potrafiłem się skupić jedynie na studiach. Może to brzmi egoistycznie, ale taka jest prawda.”

Dziewczyna z pierwszego roku socjologii: „Byliśmy na obozie przygotowawczym. Poznałyśmy kolegów z wyższych lat studiów. Obecnie, gdy przychodzimy do nich z prośbą o pomoc, służą nam radą, dotychczasowym doświadczeniem, dostarczają nam niezbędne książki do ćwiczeń. Aktywnie udzielamy się w ruchu SZSP. Jesteśmy już doskonale obeznane z naszym instytutem.”

Szkola samodzielności

Nie wszyscy potrafili w stosownym czasie znaleźć oparcie. Pozostali sami, na uboczu, bez przyjaciół i znajomych, zagubieni i niepotrzebni, skazani jedynie na siebie. Najmniejsza nawet trudność urasta do rangi problemu. Nie wiedzą do kogo zgłosić się o pomoc, narzekają, że nikt im nie doradzi. Dla nich uruchamianie są specjalne audycje informacyjne w największych domach studenckich, istnieją odpowiednie tablice z niezbędnymi danymi, organizowane są spotkania z przedstawicielami rad uczelnianych, rad osiedlowych. Ciężką inicjatywę podjął radioweżel na osiedlu studenckim przy ul. Żwirki i Wigury. Oto w kilku audycjach przeprowadzono rozmowy ze studentami pierwszego roku, pytano o ich bolączki, rozterki, o pierwsze wrażenia z pobytu na osiedlu, o stosunki panujące w poszczególnych instytutach. Starsi koledzy służyli radą i doświadczeniem w miarę swoich możliwości. Czynili to w sposób bezinteresowny, bo wszelkie trudności studentów pierwszego roku nie są im obce. Oni również odczuili je kiedyś. Pierwsze wrażenia nowych lokatorów akademika nie były dobre. W pokojach zastał często brudne ściany, powybijane szyby, zepsute kaloryfery, zniszczone meble. Zdaniem starszych kolegów jest to pozostałość po międzywojennym hotelu studenckim w okresie wakacji. Wszelkie usterki próbowano usunąć wspólnymi siłami studentów.

Tak więc studenci pierwszego roku spoza Warszawy, w porównaniu ze swoimi rówieśnikami pochodzącymi ze stolicy, napotykała wielokrotne trudności, których czasami ci drudzy zupełnie nie znają. Razem nabyli rozpoczynając nowy okres w życiu. Jeśli jednak dla warszawianków jest to normalne przedłużenie okresu nauki, to dla przyjeźdźców jest to szkoła samodzielności, poznawania nowych środowisk, nowych ludzi, zetknięcia z trudnymi dotychczas do wyobrażenia problemami.

Tak więc studenci pierwszego roku spoza Warszawy, w porównaniu ze swoimi rówieśnikami pochodzącymi ze stolicy, napotykała wielokrotne trudności, których czasami ci drudzy zupełnie nie znają. Razem nabyli rozpoczynając nowy okres w życiu. Jeśli jednak dla warszawianków jest to normalne przedłużenie okresu nauki, to dla przyjeźdźców jest to szkoła samodzielności, poznawania nowych środowisk, nowych ludzi, zetknięcia z trudnymi dotychczas do wyobrażenia problemami.

Tak więc studenci pierwszego roku spoza Warszawy, w porównaniu ze swoimi rówieśnikami pochodzącymi ze stolicy, napotykała wielokrotne trudności, których czasami ci drudzy zupełnie nie znają. Razem nabyli rozpoczynając nowy okres w życiu. Jeśli jednak dla warszawianków jest to normalne przedłużenie okresu nauki, to dla przyjeźdźców jest to szkoła samodzielności, poznawania nowych środowisk, nowych ludzi, zetknięcia z trudnymi dotychczas do wyobrażenia problemami.

Nowy, wspaniały świat

Młodzi na razie nie działają na dużą skalę, nie afiszują się, są często skromni i wstydliwi, brak im „sily przebiegłości”; nastawiają się raczej na poznawa-

nie nowego, na szukanie podstaw, uzasadnienia dla przyszłego działania. Skupiają się przede wszystkim na samych sobie. Uzupełniają w niestanie szybkie tempo swoje braki, niedomagania, starają się dorównać rówieśnikom z Warszawy.

Upodobań młodych chłopców i dziewcząt mieszają się, ścierają się ze sobą. Jedni potrafią świetnie uzupełniać swoje zainteresowania, dobrze czuć się w gronie nowo poznanych, inni wolą działać samotnie, docho- dzić do nowych odkryć i fascynacji samodzielnie. Dla jednych, jak i dla drugich wszystko jest „nowym, wspaniałym światem”.

Następne, kolejne lata studiów młodych ludzi przybyłych studiować do Warszawy z „provincji” prowadzą do ciekawych spostrzeżeń. Okazuje się, że dla tych młodych dziewcząt i chłopców wszystkie dotychczasowe trudności i kłopoty okazały się wspaniałym doświadczeniem, cennym bagażem umiejętności i zaradności życiowej. Ci, co potrafili przez pierwsze trudności umiejętnie przebrnąć, wykazują więcej silnej woli, sprytu, życiowego, samozaparcia, odporności psychicznej, niż ich rówieśnicy ze stolicy. Okazuje się ponadto, że są bardziej aktywni w środowisku studenckim, w miejscu swojego zamieszkania, mają więcej pomysłów, inicjatyw. Przyszli bowiem przez dwa uniwersytety: uniwersytet, który daje odpowiedni dyplom i „uniwersytet życia”.

Którędy rowerem?

P O chodniku nie wolno, miękkie zwykłe pobożce jeździć też nie nadaje się do jazdy, a nawet gdy jest utwardzone, to i tak trzeba ustępować pieszym. Rowerem można bezpiecznie jeździć właściwie tylko po drogach polnych i leśnych. Do nich trzeba jednak jakoś dojechać. Szosami lub ulicami, na których jazda rowerem jest równie niebezpieczna, jak bywanie jakimkolwiek po wzburzonej morzu.

Kodeks Młodego Rowerzysty — broszurka wydana przez Ligę Obrony Kraju — specjalnym drogą dla rowerów poswieca dosłownie pół zdania. Nic dziwnego, skoro drogi takie istnieją tylko jako pojacie, nie zjawisko. Przykładem ich losów służyć może Warszawa.

Po wojnie, gdy o „zmotoryzowaniu” społeczeństwa mało kto nawet myślał, zakładano się, że rower będzie podstawowym środkiem lokomocji. Stąd np. drogi dla rowerów przy bardzo nowoczesnej na owe czasy trasie W-Z. Fala jednak i założenia, i sytuacja się zmieniły, drożki rowerowe znalazły się w nielase i zapomniano nawet o konserwacji istniejących.

Dziś właściwie ich nie ma. Na nowych trasach powstały tylko przy Al. Sobieskiego i na północnym odcinku Wisłostady. Planowane jest ich utworzenie jeszcze przy modernizacji ul. Modlińskiej, gdzie służył jako jednoczesnie rowerom i tzw. ruchowi wolnemu, czyli np. furmankom.

Zarządzenie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych w sprawie „wskazówek wykorzystania terenów zainwestowanych mieszkalskiego” reguluje także sprawę tworzenia drózek rowerowych w zależności od kategorii drogi. Miejsce dla rowerów nie jest przewidziane tylko na drogach szybkiego ruchu. Na pozostałych — droga dla rowerów ma być albo wydzielona, albo na jezdni.

W Ministerstwie Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska nie stwierdza się jednak — jak nas poinformowano — potrzeby budowania specjalnych dróg dla rowerów. Ocenia się, że przeskoczyliśmy etap komunikacji rowerowej i ważne są dziś jedynie samochody. Dla poparcia tej tezy przytacza się nawet przykład Holandii, gdzie tych rowerów, mimo narodowej tradycji, jest ponoć coraz mniej. A jeżeli u nas chce ktoś jeździć na rowerze, to już jego indywidualny kaprys, a nie potrzeba społeczna.

Amatorów wycieczek rowerowych mało jednak interesuje to, co za granicą. Widzą, że u nas nie bardzo jest gdzie bezpiecznie jeździć, po prostu rezygnują z tego w ogóle, szukając innej formy wypoczynku. Oto skąd też o braku społecznej potrzeby budowania drózek rowerowych.

Problem ten tylko pozornie wydawać się może łatwy. Chodzi przecież o bezpieczeństwo ludzi, a tego nie wolno zaniedbywać. Zrozumiałe, że budowanie wzdłuż każdej trasy dodatkowej drogi dla rowerów byłoby zbyt kosztowne. Wystarczy jednak trochę szersza jezdni, na której wydzieliłoby się pas dla ruchu rowerowego, z którego korzystaliby także furmanki, ciągniki i inne powolne pojazdy, często blokujące ruch na szosie (vide dobry przykład planu modernizacji ul. Modlińskiej). Oczywiście, nie ma mowy o wydzieleniu takich pasów w centrach miast — tam po prostu się nie zmieszczą. Ale na trasach wylotowych — dopiero powstających i tych modernizowanych — należy się miejsce również rowerom. Gdy powstanie warunki dla turystyki kolarskiej, wtedy dopiero okaże się, jakie jest naprawdę na nią zapotrzebowanie.

MICHAŁ KSIEŻARCZYK

Książki tygodnia

BEATA SOWIŃSKA

Ulica bez historii?

P RZEDWOJENNI badacze przeszłości Warszawy zajmowali się głównie jej zabytkami — Starym i Nowym Miastem, Krakowskim Przedmieściem, Łazienkami. Ulica Marszałkowska i jej dzieje pozostały poza sferą ich zainteresowań. „Ruchliwa, zatłoczona, brzydka, o nie zharmonizowanej zabudowie — pisał Stefan Kieniewicz — mogła sprawiać wrażenie „ulicy bez historii”. I dopiero Stanisław Herbst odkrył, że historia miała i to pasjonującą”. Młody wówczas uczonec (działło się to przed wybuchem II wojny światowej) podjął badania nad dziejami Marszałkowskiej. Owocem owych badań stała się znakomita publikacja ogłoszona w 1949 r. przez „Książkę i Wiedzę”. Mały nakład (ok. 3 tys. egzemplarzy) szybko znikł z księgarń. Dlatego też z ogromnym uznaniem należy powitać inicjatywę wznowienia tej pozycji. Obecnie, II wydanie ukazuje się niemal po trzydziestu latach. To spory szmat czasu. Dla pokolenia wyrosłego już po wojnie, „Ulica Marszałkowska” staje się pozycją nową; dla ludzi starszych — cennym przypomnieniem.

Różnorodność źródeł, do jakich sięgał autor, umożliwiła mu ogarnięcie całości obrazu

dziesięciu ulicy Marszałkowskiej z jej zmieniającą się pejzażem, architekturą, historią kamienic i historią ludzi tu zamieszkujących. Rekonstruuje losy owej stołecznej arterii Stanisław Herbst ukazuje je na tle przemian gospodarczych i społecznych począwszy od wieku XVII. Marszałkowska powstała jako główna ulica nowego wówczas przedmieścia mieszkaniowego, Bielina. Rozwój przemysłu zmienił jej wygląd i funkcję — obok małych domków i nielicznych pałacików zaczęły pojawiać się tu fabryki i wielkie kamienice czynszowe; w drugiej połowie ub. wieku peryferyjna ognis ulica przekształciła się w śródmiejską magistralę. Zasobną w wielkie sklepy, kawiarnie, restauracje staje się wielkomiejskim city. Tak więc książka mówi zarazem o narodzinach i rozwoju znacznej części obecnego śródmieścia Warszawy.

Wracając do naszej ulicy — już samo prześledzenie jej początków jest niezmiernie frażujące. W roku 1770 z polecenia marszałka wielkiego koronnego Stanisława Lubomirskiego pomierzono wszystkie nowe ulice, nadano im nazwy i uniesiono na plan miasta. Wówczas to dotychczasowa ul.

Bielńska zmieniła się w Marszałkowską. Zaplanowana z rozmachem, szeroka, częściowo tylko zabudowana, świeciła jeszcze pustkami. Przez kanał jerozolimski (a więc mniej więcej tu, gdzie dziś znajduje się rondło) prowadził nowy most, przez takę obok — grobla. Na odcinku między ul. Widok a Nowogrodzką ciągnęły się podmokłe grunty...

Wyprawa w daleką przeszłość pryncypalnej obecnie ulicy to zanurzenie się w zupełnie inny świat. Choćby owa wizja osiemnastowiecznej Marszałkowskiej — z ogrodami, sadami, szkółkami, szklarniami, plantacjami rozmaitych gatunków warzyw; młyn drewniany w pobliżu ul. Widok, przed nim wysoka studnia zwieńczona hełmem zakończonym wozem; na rogu Marszałkowskiej i Wilczej, po obu stronach — małe dworki; na prawo od Marszałkowskiej, na tzw. wódcę Wilczej — dwa kręjące się wiatrak; na grun- tach Ujazdowa, po parzystej stronie Marszałkowskiej, do Pięknej — ogród z dworikiem Teppera; a od ulicy Śniadeckich aż po domki rogatkowe — pola orne...

Miała Marszałkowska swój okres sielankowy, miała i

smutny, przeżywała swoje siedemdziesiąt lat chudych, kiedy to, zaplanowana „na wyrost”, okazała się dla miasta mało potrzebna. Radykalnie zmieniło się to w połowie XIX wieku, w związku z inauguracją drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej. — „Jeśliby kto chciał kreślić dzieje lub charakterystykę ulic naszych, czy mógłby nie położyć Marszałkowskiej w rzędzie pierwszych? Toć ona łączy nas z Europą całą przez kolej żelazną, staje się drogą handlu, przemysłu i rekreacji” — pisał w 1854 r. „Dziennik Warszawski”. Marszałkowska stała się wówczas szlakiem przechadzek „jedynych i spacerujących”, jej znaczenie rosło, wzdłuż ulicy zaczęły wyrastać hotele, zajazdy, szynki, kawiarnie, cukiernie.

Autor książki sugestywnie odwołuje się do ówczesnej Marszałkowskiej, prezentując jej wygląd, przedstawia życie ulicy, zapoznaje nas z ludźmi tu mieszkającymi. Obok informacji podstawowych — mnóstwo tu ciekawych szczegółów, stanowiących barwne przyczynki do historii ulicy i przemian, jakim ulegała. Sensacją tego czasu stał się tramwaj konny łączący Pragę z Dworcem Wiedeńskim. „Tak zwany omnibus żelazny — pisał Herbst — miał przystanki „w miarę potrzeby” przy Złotej i na rogu Królewskiej. Granatowy ten wagon, nazywany ropuchą, służył głównie do przewożenia towarów z dworca na dworzec i chodził tak nieregularnie, iż nikt nań nie liczył”.

Miała Marszałkowska swój okres sielankowy, miała i

smutny, przeżywała swoje siedemdziesiąt lat chudych, kiedy to, zaplanowana „na wyrost”, okazała się dla miasta mało potrzebna. Radykalnie zmieniło się to w połowie XIX wieku, w związku z inauguracją drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej. — „Jeśliby kto chciał kreślić dzieje lub charakterystykę ulic naszych, czy mógłby nie położyć Marszałkowskiej w rzędzie pierwszych? Toć ona łączy nas z Europą całą przez kolej żelazną, staje się drogą handlu, przemysłu i rekreacji” — pisał w 1854 r. „Dziennik Warszawski”. Marszałkowska stała się wówczas szlakiem przechadzek „jedynych i spacerujących”, jej znaczenie rosło, wzdłuż ulicy zaczęły wyrastać hotele, zajazdy, szynki, kawiarnie, cukiernie.

Autor książki sugestywnie odwołuje się do ówczesnej Marszałkowskiej, prezentując jej wygląd, przedstawia życie ulicy, zapoznaje nas z ludźmi tu mieszkającymi. Obok informacji podstawowych — mnóstwo tu ciekawych szczegółów, stanowiących barwne przyczynki do historii ulicy i przemian, jakim ulegała. Sensacją tego czasu stał się tramwaj konny łączący Pragę z Dworcem Wiedeńskim. „Tak zwany omnibus żelazny — pisał Herbst — miał przystanki „w miarę potrzeby” przy Złotej i na rogu Królewskiej. Granatowy ten wagon, nazywany ropuchą, służył głównie do przewożenia towarów z dworca na dworzec i chodził tak nieregularnie, iż nikt nań nie liczył”.

Tak więc historia dopisała do tej książki jeszcze jeden rozdział dokumentujący ostatni akt dramatu miasta, a zarazem jego zmartwychwstanie. Dziś ów przekazany piórem Stanisława Herbst zapis obrazy Marszałkowskiej z 1945 roku, należy już także do przeszłości. Znakomite, piękne studium utrwala czas miniony, ale nie może być podstawą do budowania przyszłości. Staje się więc wizerunkiem, czego już nie ma.

Stanisław Herbst — „Ulica Marszałkowska” — KIW, str. 180, cena 60 zł.

Nieprzedawnianie morderstwa — tematem parlamentarnym

Poparcie frakcji SPD dla inicjatywy Wehnera

Od stałego korespondenta
ZBIGNIEWA RAMOTOWSKIEGO

Bonn, 8 listopada

(P) Inicjatywa przewodniczącego frakcji SPD, Herberta Wehnera przybrała stopniowo konkretną postać. Trudno powiedzieć, jaki będzie jej efekt końcowy — już dziś natomiast jest pewne, że problem nieprzedawniania zbrodni morderstwa, a tym samym zbrodni hitlerowskich, znajdzie się ponownie na forum Bundestagu. Istnieje więc możliwość, że przedłużony dwukrotnie — w 1965 i 1969 r. — termin ścigania hitlerowskich zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości nie wygaśnie, jak założono, z dniem 31 grudnia przyszedłego roku.

Do wniosku tego upoważniający wyniki wtorkowego posiedzenia frakcji SPD. Jak poinformowano w Bonn (posiedzenie odbyło się w Berlinie Zach.), frakcja zatwierdziła projekt wielu deputowanych socjaldemokratycznych, którzy zaangażowali się na rzecz uchwalenia przedawnienia zbrodni morderstwa. Przedstawiane jest opracowanie projektu stosownej ustawy. O założeniach tej inicjatywy H. Wehner ma poinformować przewodniczących pozostałych frakcji parlamentarnych — Helmuta Kohla (CDU/CSU) i Wolfganga Mischnicka (FDP).

Jak stwierdził Wehner, podejmując to przedsięwzięcie udało się zająć „delikatną sprawą w

Trwa proces readaptacji „Fotonów”

(A) DOKOŃCZENIE ZE STR. 1

do normy. Lekarze twierdzą jednak, że ostry proces readaptacji trwać będzie około 15 dni. Na pytanie, co było najtrudniejsze w tak długotrwałym locie obaj odpowiedzieli zgodnie: najtrudniej było nam przyzwyczaić się do narzuconego programu minutowego rozkładu codziennych zajęć. Nie chodzi o monotonię rytmu pracy, bo każdy z eksperymentów był przecież w pewnym sensie niepowtarzalny. Chodził raczej o wielkie obciążenie psychiczne związane ze świadomością, że nikt z nas nie może zapomnieć lub przysnąć, że każda czynność ma swój dokładny określony czas. Trzeba się było z tym dopiero oswoić a później było już łatwiej.

Jesteśmy przekonani — mówią kosmonauci — że nasz 140-dobowy lot nie wyznacza granicy czasu pracy przyszłych załóg w kosmosie. Na pewno ustalono zostaną nowe rekordy. Z naszych doświadczeń wynika bowiem, że długotrwała wielomiesięczna praca ekip badawczych jest bardziej efektywna niż ciągłe zmiany załóg w pierwszym miesiącu pobytu na pokładzie „Saluta-6”. Właściwie przyzwyczajaliśmy się do nowego otoczenia. W drugim stopniowo gromadziliśmy doświadczenia i obserwacje. Dopiero w trzecim miesiącu, kiedy minęła fascynacja samym lotem zaczęliśmy głębiej analizować obserwowane zjawiska.

Wtedy dostrzegliśmy na przykład, że w pozornym „baiganiu” ruchu obrotów przesuwały się nad Ziemią istniejące jednak jakieś prawidłowości. Staraliśmy się poznać i opisać. Z łatwością rozpoznawaliśmy już poszczególne rejony planety, nad którą leciliśmy i to nie tylko lądy, ale i oceany, które nauczyliśmy się odróżniać po kolorze wody i kształcie układów chmur zalegających nad nimi. Właściwie można więc powiedzieć, że od trzeciego miesiąca rozpoczął się najbardziej efektywny i twórczy okres naszej pracy w laboratorium orbitalnym — powiedzieli Kowaloniuk i Iwanow.

Podobną opinię wyrażają również naukowcy. Twierdzą oni, że długotrwałe loty stałych załóg uzupełniających kilkunastu eksperymentów realizujących określony program — stanowią optymalne rozwiązanie organizacyjne, techniczne i ekonomiczne we współczesnych badaniach kosmosu.

Kierownik lotu A. Jelisiejew powiedział m. in. że zakończona obecnie runda prac badawczych na „Salucie-6” przyniosła obudzenie naziemne bezcenne doświadczenia w równoczesnym kierowaniu lotem kilku statków kosmicznych. Kosmonauci i obsługa naziemna zgłosili wiele propozycji dotyczących dalszego usprawnienia pracy służb dyspozycyjnych i metod opracowywania informacji przekazywanych na Ziemię.

Niezwykle cenne dane zebrali także inżynierzy. Dotyczy one podstawowego obładowania — dalszego przedłużania pracy statków orbitalnych typu „Salut”. Co wiąże się z okresowymi przeglądami i remontem urządzeń pokładowych z zastosowaniem nowych układów automatyki i możliwości zmian orbity lotu.

Teraz wiemy znacznie więcej, jak długo poszczególne urządzenia mogą pracować w specyficznych warunkach kosmicznych — powiedział prof. S. Griszyn, przytaczając interesujące dane, iż z dwóch pieców elektrycznych, w jakie wyposażona jest stacja orbitalna „Salut-6” — „Splay-1” pracował już łącznie ponad 500 godzin, zaś „Kriстал” około 400 godzin.

Ten światowej sławy specjalista zagadnień technologii kos-

Spotkanie zachodnioeuropejskich socjalistów w Lille

Od stałego korespondenta
LESZKA KOŁODZIEJCZYKA

Paryż, 8 listopada

(P) Partie socjalistyczne i socjaldemokratyczne zachodniej Europy otworzyły wczoraj kampanię na rzecz wyborów powszechnych do europejskiego zgromadzenia krajów Wspólnego Rynku. W spotkaniu członków przywódców tych partii w śróde w Lille, na którym gospodarzem był Francois Mitterrand — lider francuskich socjalistów, uczestniczyli również przedstawiciele partii socjalistycznych trzech krajów kandydujących do EWG, a więc Hiszpanii, Portugalii i Grecji.

Mottem przewodnim tego spotkania było pełne poparcie dla ściślejszych związków integracyjnych w ramach istniejącej wspólnoty zachodnioeuropejskiej oraz jej rozszerzenia przez wspomniane trzy nowe kraje członkowskie. Mottem ideologicznym była zaś chęć nadania wspólnocie zachodnioeuropejskiej nowych treści przez „przekształcenie Europy kapitalistycznej i technokratycznej w Europę światła pracy” — jak to wyraził w telewizyjnym okrośli gospodarz spotkania. Krytykując obecne dość liczne związki gospodarcze Wspólnego Rynku, obejmujące praktycznie połowę unia celna tylko wspólna polityka rolna, Mitterrand domagał się przeobrażenia przyszłej EWG także treściami społecznymi takimi jak rozbudowa systemu planowania gospodarczego oraz wprowadzenie pracowniczej kontroli przedsiębiorstw.

W tym samym wywiadzie Willy Brandt zdemontował jakoby miał chęć uciekać się o fotel przewodniczącego w przyszłym europejskim zgromadzeniu. Przyszła jednak, że będzie kandydował w wyborach do tego zgromadzenia. W jego przekonaniu przeobrażenia we Wspólnym Rynku zależą przede wszystkim od zmiany stosunków między najwyższymi władzami EWG tj. między Radą europejską czyli okrośwym

zebraniem szefów państw EWG, Komisją europejską czyli organem wykonawczym złożonym z przedstawicieli krajów wchodzących w EWG i nowo wybranym zgromadzeniem europejskim.

Mario Soares, przywódca socjalistów portugalskich, stwierdził, że między jego partią a portugalskimi komunistami istnieła rozbieżność w sprawie przystąpienia do EWG, ale wyraził przekonanie, iż wielkość Portugalczyków życzy sobie tego. Te rozbieżności nie ma natomiast w partiach lewicowych hiszpańskich.

Przypomniwszy, że w układach politycznych Francji przeciwnikami rozszerzenia Wspólnego Rynku są komunisty i neo-gauliści. Choć z rozbieżnych pozycji politycznych przywódcy obu tych partii wypowiadali się tak: że przeciw rozszerzeniu uprawnień przyszłego zgromadzenia europejskiego w sprawie przedmiotów przedstawienia go w organizm ponadnarodowy, ograniczając suwerenność krajów tworzących EWG. Obawiają się one też podnieścia takiej Europy w zależności od państwa, które partiera tj. od RFN.

Spotkanie zachodnioeuropejskich socjalistów w Lille wy-

przekonało, że w nadchodzących wyborach w czerwcu 1979 r. partie socjalistyczne i socjaldemokratyczne uzyskała największą liczbę mandatów o-

ceniając ją na 1/3 miejsc.

Francja wraca do systemu konsultacji politycznych NATO

PARYŻ (PAP). Poczynając od stycznia przyszłego roku, Francja będzie uczestniczyła w systemie konsultacji politycznych i dyplomatycznych NATO. System ten, utworzony w roku 1967, składa się z „centrum studiów i analiz” mieszczącego się w Brukseli oraz nowoczesnych połączeń telekomunikacyjnych, telefonicznych, radiowych i telewizyjnych z poszczególnymi stołami państw członkowskich sojuszu atlantyckiego.

Francja, nie uczestniczyła dotychczas w tym systemie, chociaż w „zasadzie” wyrażała zgodę na udział w nim. Agencje przypominają, że w roku 1966, pod rządami ówczesnego prezydenta de Gaulle’a, Francja wycofała się ze struktury militarnego NATO, a wszystkie kwatery i instalacje sojuszu zostały wówczas wycofane z terytorium francuskiego. (P)

W Nikaragui utrzymuje się napięcie

BUENOS AIRES (PAP). W całej Nikaragui utrzymuje się stan napięcia. We wtorek dokonano w Leonie zamachu na senatora Ramiro Granero Padilla, bliskiego współpracownika dyktatora Nikaragui, Anastasio Somozy. Został on bardzo ciężko ranny i przebywa w szpitalu. W tym samym mieście doszło w ciągu ostatnich kilku dni do innych incydentów, w których zginęło kilka osób.

W Managui żołnierze reżimu gwwardii Narodowej zastrzelili na ulicy kobietę, matkę siedmioro dzieci. Doszło tam do starcia między gwardią a studentami. (P)

USA dążą do pełnej normalizacji stosunków z ChRL?

WASZYNGTON (PAP). Korespondent PAP, Stanisław Głabinski, pisze: W Waszyngtonie ponownie nasiliły się pogłoski na temat tego, że administracja podjęła kroki mające doprowadzić w stosunkach z ChRL do pełnej normalizacji stosunków z Chinami.

Już obecnie kontakty i wymiana amerykańsko-chińska bardzo się rozwinęły. Nie ma obecnie tygodnia, aby do Pekinu nie udawała się w Waszyngtonu jakaś oficjalna delegacja. Zaledwie opuścił Chiny minister energetyki USA, Schlesinger, który podpisał porozumienie o współpracy w dziedzinie rozwoju energetyki i przemysłu z ChRL z udziałem amerykańskich koncernów, do Pekinu przybył minister rolnictwa, Robert Fergand. Tematem jego rozmów jest program współpracy amerykańsko-chińskiej w dziedzinie rolnictwa i pomocy, jakiej Stany mają udzielić w tej dziedzinie Chinom.

Równocześnie w Waszyngtonie podkreśla się, że działania bez rozgłosu administracja w okresie bieżącego roku do połowy zmniejszyła liczbę amerykańskiego personelu wojskowego, stacjonującego na Tajwanie. Waszyngton odmówił również sprzedaży reżimowi tajwańskiemu samolotów odrzutowych typu F-4 i F-16. Zapropnowano dostarczenie jedynie odrzutowców typu P-51, uchodzących za broń taktyczną, nie przystosowaną do atakowania odleglejszych celów. (P)

Wczoraj na świecie

● Przy ONZ-owskim funduszu pomocy dzieciom (UNICEF) w Rzymie ukończył się Komitet Europejskich Dzieci. Komitet ten, złożony z przedstawicieli różnych krajów, ma za zadanie wypracowywać inicjatywy, których celem jest zwrócenie uwagi europejskiej opinii publicznej na warunki życia dzieci w Europie i w innych częściach świata.

W skład komitetu członkami europejskich państw m. in. rzymski korespondent PAP, Waldemar Kuczyński.

● W Kalrze podpisano umowę w sprawie pomocy żywnościowej USA dla Egiptu. Na podstawie tego porozumienia Egipt otrzyma ze Stanów Zjednoczonych półtora miliona ton zboża i maki wartości 214 milionów dolarów, na warunkach pożyczki, której spłaty rozłożono na 49 lat.

● Dużo zainteresowanie wśród specjalistów węgierskich wzbudziła otwarta w Ośrodku Informacji i Kultury Polskiej w Budapeszcie wystawa promocyjna Polskiego Towarzystwa Handlu Zagranicznego „Varimex”, na której zaprezentowano najnowsze maszyny, maszynę do prasowania, drukarki, urządzenia do obróbki metali, urządzenia do obróbki tworzyw sztucznych, urządzenia do obróbki drzewa, urządzenia do obróbki skóry, urządzenia do obróbki tkanin, urządzenia do obróbki żywności, urządzenia do obróbki leków, urządzenia do obróbki chemikaliów, urządzenia do obróbki materiałów budowlanych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obróbki materiałów włókienniczych, urządzenia do obróbki materiałów tekstylnych, urządzenia do obróbki materiałów papierowych, urządzenia do obróbki materiałów drukarskich, urządzenia do obróbki materiałów fotograficznych, urządzenia do obróbki materiałów filmowych, urządzenia do obróbki materiałów telewizyjnych, urządzenia do obróbki materiałów radiowych, urządzenia do obróbki materiałów dźwiękowych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów elektrycznych, urządzenia do obróbki materiałów optycznych, urządzenia do obróbki materiałów ceramicznych, urządzenia do obróbki materiałów metalicznych, urządzenia do obróbki materiałów polimerowych, urządzenia do obróbki materiałów kompozytowych, urządzenia do obr

Rozwój współpracy krajów RWPG w transporcie lotniczym

(P) (Inf. wł.). Jedną z dziedzin szybko rozwijającej się współpracy pomiędzy krajami członkowskimi RWPG jest transport lotniczy. Obecnie ogólna długość tras lotniczych w krajach Rady wynosi 1,3 mln km, z czego większość to połączenia między narodowe. W ub. roku samoloty linii lotniczych państw RWPG odbywały regularne loty do 93 krajów świata po 328 trasach. Przewiozły one ponad 7 mln pasażerów, w tym na obszarze RWPG — 3,6 mln. W 1977 r. samoloty RWPG przewiozły 780 tys. ton towarów, w tym w połączeniach wewnątrz krajów Rady — 350 tys. ton. Po trasach łączących poszczególne państwa samoloty odbyły 49 tys. regularnych rejsów. Współczynnik wykorzystania miejsc pasażerskich wyniósł 64 proc., a współczynnik obciążenia towarowego — 59,4 proc., są to dużo wyższe wskaźniki od średnich światowych.

O szybkim rozwoju transportu lotniczego w ostatnich latach świadczą fakt, że w samym tylko 1977 roku wielkość pasażerskich przewozów wzrosła na liniach zagranicznych o 10 proc., a przewozów towarowych — o 38 proc. Dużą rolę odegrało tu wejście do eksploatacji nowoczesnych odrzutowych samolotów radzieckich typu TU-134, TU-154 i IL-62, a także szybki rozwój naziemnej techniki lotniczej.

Najwięcej pasażerów przewozi się rejsowymi samolotami, w obu kierunkach na trasie Berlin — Moskwa (w 1977 r. — 316 tys.), Berlin — Budapeszt (226 tys.), Moskwa — Praga (178 tys.), i Sofia — Moskwa (162 tys.). Na liniach łączących kraje RWPG najwięcej pasażerów przewieziono w ZSRR — 1 mln, w NRD — 900 tys. i CSRS — 400 tys. Największe wykazują się miejscami w regularnych trasach pasażerskich notują linie lotnicze Bułgarii — 69,3 proc., Mongolii — 68,2 proc. i NRD — 67,5 proc.

Nowy etap rozwoju współpracy pomiędzy krajami członkowskimi Rady rozpoczął się przed

Przewodniczący Bundestagu był członkiem NSDAP

BONN (PAP). Tygodnik „Deutsches Allgemeines Sonntagsblatt” pisze w najnowszym wydaniu, że obecny przewodniczący zachodniemieckiego Bundestagu z ramienia CDU, K. Carstens, był członkiem hitlerowskiej NSDAP. Wniosek o przyjęcie do hitlerowskiej partii złożył w 1937 r., a jej członkiem został w 1940.

W czasie wojny Carstens służył jako oficer w baterii przeciwlotniczej. Po wojnie Carstens, prawnik z wykształcenia, pełnił za rządów chadeckich m.in. funkcję sekretarza stanu w bawarskim ministerstwie spraw zagranicznych, ministerstwo obrony i urzędzie kanclerskim. W 1973 r. Carstens został przewodniczącym frakcji CDU/CSU, a w obecnej kadencji Bundestagu został wybrany na jego przewodniczącym.

Carstens używany jest za kandydata CDU/CSU do stanowiska prezydenta Republiki Federalnej. Kolejne wybory prezydenta RFN odbędą się 23 maja 1979 r. (P)

Carstens używany jest za kandydata CDU/CSU do stanowiska prezydenta Republiki Federalnej. Kolejne wybory prezydenta RFN odbędą się 23 maja 1979 r. (P)

Carstens używany jest za kandydata CDU/CSU do stanowiska prezydenta Republiki Federalnej. Kolejne wybory prezydenta RFN odbędą się 23 maja 1979 r. (P)

Carstens używany jest za kandydata CDU/CSU do stanowiska prezydenta Republiki Federalnej. Kolejne wybory prezydenta RFN odbędą się 23 maja 1979 r. (P)

Carstens używany jest za kandydata CDU/CSU do stanowiska prezydenta Republiki Federalnej. Kolejne wybory prezydenta RFN odbędą się 23 maja 1979 r. (P)

trzeba laty, kiedy to na XXIX sesji RWPG powołano do życia stałą komisję transportu lotniczego. Komisja ta opracowała plan przedsięwzięć mających na celu pogłębienie ekonomicznej i naukowo-technicznej współpracy państw członkowskich w dziedzinie komunikacji i transportu lotniczego. Zgodnie z programem na lata 1976—80 i następne przewiduje się rozwój 28 portów lotniczych i budowę jednego nowego, zaistnienie we wszystkich międzynarodowych portach lotniczych krajów RWPG oraz na pokładach samolotów IL-62, TU-154 i TU-134A oprzyrządowania i aparatury umożliwiającej lądowanie samolotów w najtrudniejszych warunkach.

Kraje Rady zawarły też porozumienie o współpracy przy stworzeniu Centrum szkolenia pilotów oraz personelu technicznego i dyspozytorskiego dla komunikacji lotniczej. Przygotowanie specjalistów odbywać się będzie według ujednoliconych metod z wykorzystaniem elementów treningu praktycznego. Centrum to zlokalizowano w Ulan-Ude, Kształcić się w nim będą zarówno piloci, jak i personel techniczny, naukowo-laboratoryjny, dyspozytorski. (kop)

CO PISZA

Rasizm w Brazylii

(A) Takim tytułem opatrzył amerykański tygodnik „Newsweek” artykuł omawiający przejawy rasizmu w kraju, który przez długi czas zapewniał, że problem ten jakoby tam nie istnieje. Oto co na ten temat twierdzi wspomniany pismo:

„Potrzebny: kierowca dla zarządu firmy. Białe, 45 lat, o wysokich kwalifikacjach i doskonałych referencjach”.

Prawie wszędzie ogłoszenie z gatunku „tylko biali” wywołaloby zażenowanie i gwałtowne protesty. W Brazylii, gdzie zostało wydrukowane jest rzeczą normalną. Kraj ten przez długi czas uważał się za demokrację rasową, gdzie kolor skóry nie stanowił bariery. Ale jak wskazuje cytowane ogłoszenie, zamieszczone w jednej z największych gazet Rio de Janeiro, podzielił rasowe są niewątpliwym faktem. Czarni Brazylijczycy z reguły nie mają równego z białymi prawa do pracy, mieszkania i oświaty. I choć władze temu przeczą, niezadowolenie rasowe narasta. Ku swemu zdziwieniu, Brazylijczycy zaczęli przekonywać się, że wbrew pozorom takie rzeczy mogą się u nich zdarzać.

Jednocześnie zaczyna, choć z pewnym opóźnieniem, powstawać tam ruch walki o prawa obywatelskie. Pięć tysięcy uczestników pojawiło się w São Paulo na pierwszą w tym kraju demonstrację protestacyjną przeciwko rasizmowi. Wystąpienie to zostało zorganizowane przez twórców się Zjednoczonego Ruchu Czarnych przeciwko Dyskryminacji Rasowej. Członkowie grupy zwanej „Czarne Rio” witała się specjalnym uściskiem dłoni i znanym powitaniem zwolenników władzy dla czar-

nych, a mianowicie podniesieniem zaciśniętej pięści. Czasem rozgrywały się sceny żywo przypominające USA przed dziesięć laty, kiedy to Brazylię doradzał krajom przeżywającym kłopoty rasowe, że by naśladować jej przykład. Rada jest nieaktualna. „Był czas, że Brazylię w sprawach stosunków rasowych wyprzedzała Stany Zjednoczone” — mówił jeden z Murzynów amerykańskich. „O ile jednak sytuacja w Ameryce stopniowo się poprawiała, o tyle w Brazylii tkwiła w miejscu”.

Niektórzy czarni twierdzą jednak, że w Brazylii nastąpił regres. Mimo obietnic równości, dyskryminacja rasowa utrzymuje się. Badanie przeprowadzone przed 10 laty wykazało, że czarni stanowili tylko 5 proc. brazylijskiego korpusu oficerskiego, tylko 2 proc. urzędników państwowych i 3 proc. studentów uniwersyteckich. Są to zdumiewające dane w kraju, gdzie na 110 milionów mieszkańców 50 milionów zalicza się do nie-białych. Oczywiście czarni fachowcy należą do rzadkości i nie-białym jest bardzo trudno do nie-białych do wysokich stanowisk rządowych. „Gdzie są czarni generałowie i admirałowie?” zastanawia się działacz ruchu obrony praw obywatelskich. „Gdzie są czarni dyplomaci i politycy? Czarni biznesmeni, doktorzy i naukowcy?”

Rząd brazylijski jest niezadowolony z takich pytań, czy też z tych, którzy je stawiają. Prezydent Ernesto Geisel powiedział, że Brazylię „jest najszerzej eksperymentem rasowym, jaki zna świat”. I każda próba zepsucia tego różnorodnego obrazu wywołuje zniecierpliwienie władz. Krytyków i czarnych aktywistów — uważa się za „wyrotowców”. (sek.)

Rząd brazylijski jest niezadowolony z takich pytań, czy też z tych, którzy je stawiają. Prezydent Ernesto Geisel powiedział, że Brazylię „jest najszerzej eksperymentem rasowym, jaki zna świat”. I każda próba zepsucia tego różnorodnego obrazu wywołuje zniecierpliwienie władz. Krytyków i czarnych aktywistów — uważa się za „wyrotowców”. (sek.)

Rząd brazylijski jest niezadowolony z takich pytań, czy też z tych, którzy je stawiają. Prezydent Ernesto Geisel powiedział, że Brazylię „jest najszerzej eksperymentem rasowym, jaki zna świat”. I każda próba zepsucia tego różnorodnego obrazu wywołuje zniecierpliwienie władz. Krytyków i czarnych aktywistów — uważa się za „wyrotowców”. (sek.)

Na spacer z tygrysem?

STANISŁAW KOSTARSKI

(P) Minister spraw zagranicznych Indii miał pojechać do Pekinu. Ewentualnie Niemcy. Byłaby to pierwsza wizyta od prawie ćwierć wieku.

Minister Vajpayee nie pojechał, gdyż zachorował. Podobno nie jest to tzw. dyplomatyczna choroba, tylko prawdziwa. Mimo to, dla stosunków między Delhi i Pekinem, dolegliwości indyjskiego ministra mogą mieć jak najbardziej dyplomatyczne znaczenie. Opóźnienie wizyty daje bowiem czas na zastanowienie. A Indie mają się nad czym zastanawiać.

Dylemat, jaki stoi przed tym krajem (nie od dziś zresztą), jest następujący: jak poprawić stosunki z Chinami, nie placąc za to żywymi interesami Indii, a m. in. nie wyzyskując się korzystnymi i dających poczucie bezpieczeństwa wypróbowanych przymierzy?

Dla lepszego zrozumienia sprawy, przypomnijmy, jak układały się stosunki między Indiami i Chinami w ciągu ostatnich kilkuset lat, od 1962 r., kiedy to Pekin w czasie tzw. wojny himalajskiej zagarnął resztę terytorium Aksai Chin (w sumie wynosi ono 40 tys. km

kw.), do którego zgłaszał pretensje, a część kontrolował od lat pięćdziesiątych. Dodajmy od razu, że na zabranym spornym terytorium Chiny wybudowały potem szosę strategiczną łączącą Tybet z Sinkiangiem.

Napadła chińska pociągła za sobą: zwanie stosunków dyplomatycznych Indii z Pekinem; podjęcie przez parlament indyjski w 1962 r. uchwały domagającej się zwrotu wszystkich zajętych przez Chiny terytoriów; utrzymywanie na wysokim poziomie wydatków zbrojowych ze szkoda dla gospodarki Indii.

Przez 14 następnych lat nie istniały żadne kontakty między obydwoma państwami. Indie stały się dla Chin małosłownym ulubionym celem ataków, i to nie tylko słownych. Pekin zawarł bliskie stosunki z dyktatorskimi reżimami Pakistanu i udzielił im szerokiej pomocy w czasie wojen, które prowadziły z Indiami w 1965 i 1971 r. Przez długi czas blokował uznanie Bangladeszu, uważając to państwo za twór indyjski. Chinyczy popierał i popierał wszelkie ruchy ośrodkowe w Indiach, przede wszystkim zaś rebeliantów plemienia Naga i Mizo. Pekin kwestionuje też nieustannie przynależność Kaszmiru do Indii.

Indyjskie próby ułożenia w jakiś sposób stosunków z Pekinem, przez długi czas nie dawały pożądanego rezultatu. Chinyczy dawali do zrozumienia, że ich stanowisko mogłoby ewentualnie ulec zmianie, gdyby Indie zerwały układ o przyjaźni z ZSRR, przyjęły wrogą postawę wobec Kraju Rad. Na to jednak rząd pani Gandhi nie chciał się zgodzić.

W pewnej chwili, na krótko przed śmiercią Czu En-laj, wydawało się, że Chiny zmieniają stanowisko. Zaczęła się z ich strony „pingpongowa” kokieteria. Jedynym jednak jej rezultatem było przywrócenie stosunków dyplomatycznych między obydwoma krajami.

Porażkę pani Gandhi i doświadczenie koalicji Janata oraz premiera Desai powitano w Pekinie z zadowoleniem. W niektórych wypowiedziach nowego premiera dopatrywano się możliwości, jeśli nie zerwania, to przynajmniej poważnego rozluźnienia stosunków z ZSRR. Mniejsza jednak radość wywołało stwierdzenie Desai, że normalizacja stosunków indyjsko-chińskich musi towarzyszyć uregulowanie kwestii terytorialnej. A zupełnym rozczarowaniem było dalsze utrzymywanie przyjaźni z ZSRR.

Przez 14 następnych lat nie istniały żadne kontakty między obydwoma państwami. Indie stały się dla Chin małosłownym ulubionym celem ataków, i to nie tylko słownych. Pekin zawarł bliskie stosunki z dyktatorskimi reżimami Pakistanu i udzielił im szerokiej pomocy w czasie wojen, które prowadziły z Indiami w 1965 i 1971 r. Przez długi czas blokował uznanie Bangladeszu, uważając to państwo za twór indyjski. Chinyczy popierał i popierał wszelkie ruchy ośrodkowe w Indiach, przede wszystkim zaś rebeliantów plemienia Naga i Mizo. Pekin kwestionuje też nieustannie przynależność Kaszmiru do Indii.

Indyjskie próby ułożenia w jakiś sposób stosunków z Pekinem, przez długi czas nie dawały pożądanego rezultatu. Chinyczy dawali do zrozumienia, że ich stanowisko mogłoby ewentualnie ulec zmianie, gdyby Indie zerwały układ o przyjaźni z ZSRR, przyjęły wrogą postawę wobec Kraju Rad. Na to jednak rząd pani Gandhi nie chciał się zgodzić.

W pewnej chwili, na krótko przed śmiercią Czu En-laj, wydawało się, że Chiny zmieniają stanowisko. Zaczęła się z ich strony „pingpongowa” kokieteria. Jedynym jednak jej rezultatem było przywrócenie stosunków dyplomatycznych między obydwoma krajami.

Porażkę pani Gandhi i doświadczenie koalicji Janata oraz premiera Desai powitano w Pekinie z zadowoleniem. W niektórych wypowiedziach nowego premiera dopatrywano się możliwości, jeśli nie zerwania, to przynajmniej poważnego rozluźnienia stosunków z ZSRR. Mniejsza jednak radość wywołało stwierdzenie Desai, że normalizacja stosunków indyjsko-chińskich musi towarzyszyć uregulowanie kwestii terytorialnej. A zupełnym rozczarowaniem było dalsze utrzymywanie przyjaźni z ZSRR.

Przez 14 następnych lat nie istniały żadne kontakty między obydwoma państwami. Indie stały się dla Chin małosłownym ulubionym celem ataków, i to nie tylko słownych. Pekin zawarł bliskie stosunki z dyktatorskimi reżimami Pakistanu i udzielił im szerokiej pomocy w czasie wojen, które prowadziły z Indiami w 1965 i 1971 r. Przez długi czas blokował uznanie Bangladeszu, uważając to państwo za twór indyjski. Chinyczy popierał i popierał wszelkie ruchy ośrodkowe w Indiach, przede wszystkim zaś rebeliantów plemienia Naga i Mizo. Pekin kwestionuje też nieustannie przynależność Kaszmiru do Indii.

Indyjskie próby ułożenia w jakiś sposób stosunków z Pekinem, przez długi czas nie dawały pożądanego rezultatu. Chinyczy dawali do zrozumienia, że ich stanowisko mogłoby ewentualnie ulec zmianie, gdyby Indie zerwały układ o przyjaźni z ZSRR, przyjęły wrogą postawę wobec Kraju Rad. Na to jednak rząd pani Gandhi nie chciał się zgodzić.

W pewnej chwili, na krótko przed śmiercią Czu En-laj, wydawało się, że Chiny zmieniają stanowisko. Zaczęła się z ich strony „pingpongowa” kokieteria. Jedynym jednak jej rezultatem było przywrócenie stosunków dyplomatycznych między obydwoma krajami.

Przez 14 następnych lat nie istniały żadne kontakty między obydwoma państwami. Indie stały się dla Chin małosłownym ulubionym celem ataków, i to nie tylko słownych. Pekin zawarł bliskie stosunki z dyktatorskimi reżimami Pakistanu i udzielił im szerokiej pomocy w czasie wojen, które prowadziły z Indiami w 1965 i 1971 r. Przez długi czas blokował uznanie Bangladeszu, uważając to państwo za twór indyjski. Chinyczy popierał i popierał wszelkie ruchy ośrodkowe w Indiach, przede wszystkim zaś rebeliantów plemienia Naga i Mizo. Pekin kwestionuje też nieustannie przynależność Kaszmiru do Indii.

Ponieważ jednak gabinet Janaty wyrażał chęć poprawy stosunków z Chinami, nowe kierownictwo pekińskie, które zmodyfikowało w niektórych sprawach grę dyplomatyczną, zdecydowało się posłużyć taktyką marchewki. Do posunięć tego rodzaju zaliczyć można m. in. zapraszanie wizyty indyjskiego ministra w Pekinie oraz szereg gestów, które wśród działaczy Janaty, a także ministrów (z częścią indyjskiego resortu spraw zagranicznych włącznie) miały wywołać złudzenia co do prawdziwych intencji Chin.

Prawda, że bynajmniej nie wszyscy ministrowie ulegli mirażom. Tak więc z wyraźnym niepokojem obserwuje olbrzymie przeobrażenie armii chińskiej indyjski minister obrony Ram, czemu niejednokrotnie dał wyraz. Ram też udzielił cielec odpowiedzi, jak donosi korespondent PAP, chińskim sugestiom, dokonanym ustami szefa dyplomacji pekińskiej Huang Hua, że gotów on jest przedyskutować „ideę”, jakie Indie mogą mieć w kwestii terytorialnej. Ram powiedział, że Indie mają jedną konkretną propozycję: niech Chiny oddadzą okupowane terytorium indyjskie.

Jednak nie wszyscy zareagowali tak sensownie, jak Ram, czy sekretarz generalny Janaty, Madhu Limaya (nie mówiąc już o opozycji kongresowej pani Gandhi). Zaczęły się spekulacje, że Chiny są skłonne zrezygnować z części terytorium Aksai Chin. Poniekąd stratedzy polityczni zaczęli też snuć przypuszczenia, że Pekin nie jest, jak to było przed tym, zainteresowany w osłabianiu pozycji Indii i skłonny jest uznać ich supremację w Azji Południowej.

Najdziwniejsza wersja pojawiła się podobno w samej kuźni dyplomacji indyjskiej, w ministerstwie spraw zagranicznych. Otóż, jak donosi korespondent, w tym także PAP, pojawili się tam poglądy, że Chiny nie tylko nie chcą słabszać Indii, lecz przeciwnie, pragną je wzmocnić (P). W tym celu proponują plan, który polegałby na tym, że nastąpiłoby zbliżenie z Pekinem, do którego doszłoby w ewentualnie również Japonia.

Projekty techniczne na belgradzkiej wystawie „SOLAR-78” Energia Słońca na użytek człowieka

Od stalego korespondenta JERZEGO WOYDYLLY

Belgrad, w listopadzie

(P) Inicjatywa wysłała od naukowców z Instytutu Badań Jadrowych w Wini koło Belgradu. Zaproponowali oni, żeby w jugosłowiańskiej stolicy zbudować duży dom mieszkalny, który by był zaczątkiem eksperymentalnego osiedla ogrzewanego wyłącznie Słońcem. Sprawa była rozważana przez kilka miesięcy, a ostatnio władze miejskie postanowiły zlecić opracowanie technicznego projektu takiego właśnie bloku mieszkalnego z 50 lokalami. Zostanie on najprawdopodobniej

zbudowany w Nowym Belgradzie lub też na jednym z okolicznych wzgórz, oczywiście, na stoku południowym.

Jugosłowiańscy naukowcy od dawna już czynią starania o pełne wykorzystanie energii słonecznej dla ogrzewania mieszkań. W różnych rejonach kraju, zwłaszcza nad Adriatykiem i na wyspach, możliwości po temu jest dużo. W wielu miejscowościach m. in. w Nowym Sadzie i nadmorskim Gradcu powstały już małe domy letniskowe, ogrzewane wyłącznie energią słoneczną. Jest to zazwyczaj inicjatywa poszczególnych konstruktorów eksperymentujących na własny rachunek.

W tym celu widać się jednak, że już w bliskim czasie wykorzystanie promieni słonecznych dla ogrzewania mieszkań będzie w Jugosławii skosowane na szerszą skalę.

Sprawy te omawiane były ostatnio na trzydniowej konferencji specjalistów — jugosłowiańskich i zagranicznych — zorganizowanej w Belgradzie z okazji wystawy „SOLAR 78”.

Zostały na niej zaprezentowane dotychczasowe projekty techniczne, urządzenia do pobierania ciepła z promieni słonecznych i przekazywania go wodzie. Naukowcy zastanawiali się nad organizacyjnymi, ekonomicznymi i gospodarczymi aspektami tej nowej formy użytkowania bezpłatnej właściwości energii. Kosztują bowiem tylko urządzenia i konserwacja, szybko jednak zwraca się wkład inwestycyjny i to z dużą nadwyżką.

Stwierdzono także, że nie chodzi już tylko o ogrzewanie mieszkań, ale także o wykorzystanie słonecznego ciepła dla celów przemysłowych — ogrzewania wody, suszenia owoców i warzyw, produkowania energii elektrycznej na początku m. in. w małych jeszcze Bošciach. A możliwości, zdemontowaniu naukowców, będą w miarę wpływu lat i postępu technicznego znacznie się mnożyć.

Interesujące, że wśród naukowców zagranicznych znaleźli się obok przedstawicieli dobrze znanych krajów — jak Egipt, Nigeria, Indie, Brazylia i Hiszpania, Stany Zjednoczone i Francja — też swymi południowymi terenami — również reprezentanci RFN, Austrii i Szwecji.

W Belgradzie raz jeszcze została potwierdzona prawda, że ludzie coraz częściej kierują i będą kierować wzrok ku niebu, skąd Ziemia otrzymuje 20 tys. razy więcej energii niż ludzkość zdolna jest obecnie wyprodukować z tradycyjnych surowców. Tym bardziej że ich zasoby stale się zmniejszają.

Belgradzka wystawa „SOLAR-78” oraz wymiana myśli naukowej przyniosły wiele ciekawych wniosków, stały się, jak powiedział mi to jeden z austriackich uczestników konferencji, ważnym wkładem w rozwój dalszych badań nad wykorzystaniem ciepła słonecznego.

W ten sposób powstałby blok azjatycki, którego celem byłoby szybsze podniesienie poziomu technologicznego wchodzących w ten kraj, aby uniezależnić się od Zachodu (o czym rzekomo marzą Chiny). Taki państwowy blok, którego ostoją byłyby Indie, Chiny i Japonia, objąłby również inne kraje azjatyckie.

Entuzjaci tych utopijnych planów w Delhi nie biorą pod uwagę trzech rzeczy. Po pierwsze: ów wymierzony jakoby przeciwko Zachodowi plan ma jak wszystko wskazuje, jego poparcie. Po drugie: ten rzekomo całkiem nowy chiński plan jest modyfikacją starego projektu militarystów japońskich utworzenia w Azji tzw. East Asia Co-prosperity Sphere (co w luźnym tłumaczeniu brzmi: Strefa Wspólnego Dobrobytu Wschodniej Azji), pod którym to szyldem odbywała się przed II wojną ekspansja Tokio. Po trzecie: Indie niechcynnie utraciłyby status kraju niezależnego, zapewniający im szczególną pozycję międzynarodową, prestiż i wielkie korzyści z tym związane.

Każdy obiektywny obserwator widzi, że Chiny nie przestali popierać odrodkowych tendencji w Indiach, ani też ściśle współdziałać z Pakistanem, któremu wybudowali szosę strategiczną przez pakistańską część Kaszmiru. Ostatnio wicepremier chiński, który ją otwierał, znowu mówił o „prawie” narodu Kaszmiru do samostanowienia, co dla Delhi ma wyźwięk jednoznaczny.

Wszystko to nie znaczy, że Indie kierujące się zasadami pokojowego współistnienia — „pancza szila” — nie powinny dążyć do poprawy stosunków z Chinami, jak i z wszystkimi innymi krajami. Nadmiar jednak ufności wobec Pekinu może się zakończyć podobnie jak przypowieść o chłopcyku, który wybrał się do dzungli na spacer z tygrysem. Powrócił z przechadзки, obliczając się tylko tygrys.

Wszystko to nie znaczy, że Indie kierujące się zasadami pokojowego współistnienia — „pancza szila” — nie powinny dążyć do poprawy stosunków z Chinami, jak i z wszystkimi innymi krajami. Nadmiar jednak ufności wobec Pekinu może się zakończyć podobnie jak przypowieść o chłopcyku, który wybrał się do dzungli na spacer z tygrysem. Powrócił z przechadзки, obliczając się tylko tygrys.

Wszystko to nie znaczy, że Indie kierujące się zasadami pokojowego współistnienia — „pancza szila” — nie powinny dążyć do poprawy stosunków z Chinami, jak i z wszystkimi innymi krajami. Nadmiar jednak ufności wobec Pekinu może się zakończyć podobnie jak przypowieść o chłopcyku, który wybrał się do dzungli na spacer z tygrysem. Powrócił z przechadзки, obliczając się tylko tygrys.

Wszystko to nie znaczy, że Indie kierujące się zasadami pokojowego współistnienia — „pancza szila” — nie powinny dążyć do poprawy stosunków z Chinami, jak i z wszystkimi innymi krajami. Nadmiar jednak ufności wobec Pekinu może się zakończyć podobnie jak przypowieść o chłopcyku, który wybrał się do dzungli na spacer z tygrysem. Powrócił z przechadзки, obliczając się tylko tygrys.

Wszystko to nie znaczy, że Indie kierujące się zasadami pokojowego współistnienia — „pancza szila” — nie powinny dążyć do poprawy stosunków z Chinami, jak i z wszystkimi innymi krajami. Nadmiar jednak ufności wobec Pekinu może się zakończyć podobnie jak przypowieść o chłopcyku, który wybrał się do dzungli na spacer z tygrysem. Powrócił z przechadзки, obliczając się tylko tygrys.

Wszystko to nie znaczy, że Indie kierujące się zasadami pokojowego współistnienia — „pancza szila” — nie powinny dążyć do poprawy stosunków z Chinami, jak i z wszystkimi innymi krajami. Nadmiar jednak ufności wobec Pekinu może się zakończyć podobnie jak przypowieść o chłopcyku, który wybrał się do dzungli na spacer z tygrysem. Powrócił z przechadзки, obliczając się tylko tygrys.

Wszystko to nie znaczy, że Indie kierujące się zasadami pokojowego współistnienia — „pancza szila” — nie powinny dążyć do poprawy stosunków z Chinami, jak i z wszystkimi innymi krajami. Nadmiar jednak ufności wobec Pekinu może się zakończyć podobnie jak przypowieść o chłopcyku, który wybrał się do dzungli na spacer z tygrysem. Powrócił z przechadзки, obliczając się tylko tygrys.

Wszystko to nie znaczy, że Indie kierujące się zasadami pokojowego współistnienia — „pancza szila” — nie powinny dążyć do poprawy stosunków z Chinami, jak i z wszystkimi innymi krajami. Nadmiar jednak ufności wobec Pekinu może się zakończyć podobnie jak przypowieść o chłopcyku, który wybrał się do dzungli na spacer z tygrysem. Powrócił z przechadзки, obliczając się tylko tygrys.

Wszystko to nie znaczy, że Indie kierujące się zasadami pokojowego współistnienia — „pancza szila” — nie powinny dążyć do poprawy stosunków z Chinami, jak i z wszystkimi innymi krajami. Nadmiar jednak ufności wobec Pekinu może się zakończyć podobnie jak przypowieść o chłopcyku, który wybrał się do dzungli na spacer z tygrysem. Powrócił z przechadзки, obliczając się tylko tygrys.

Wszystko to nie znaczy, że Indie kierujące się zasadami pokojowego współistnienia — „pancza szila” — nie powinny dążyć do poprawy stosunków z Chinami, jak i z wszystkimi innymi krajami. Nadmiar jednak ufności wobec Pekinu może się zakończyć podobnie jak przypowieść o chłopcyku, który wybrał się do dzungli na spacer z tygrysem. Powrócił z przechadзки, obliczając się tylko tygrys.

Wszystko to nie znaczy, że Indie kierujące się zasadami pokojowego współistnienia — „pancza szila” — nie powinny dążyć do poprawy stosunków z Chinami, jak i z wszystkimi innymi krajami. Nadmiar jednak ufności wobec Pekinu może się zakończyć podobnie jak przypowieść o chłopcyku, który wybrał się do dzungli na spacer z tygrysem. Powrócił z przechadзки, obliczając się tylko tygrys.

Wszystko to nie znaczy, że Indie kierujące się zasadami pokojowego współistnienia — „pancza szila” — nie powinny dążyć do poprawy stosunków z Chinami, jak i z wszystkimi innymi krajami. Nadmiar jednak ufności wobec Pekinu może się zakończyć podobnie jak przypowieść o chłopcyku, który wybrał się do dzungli na spacer z tygrysem. Powrócił z przechadзки, obliczając się tylko tygrys.

Wszystko to nie znaczy, że Indie kierujące się zasadami pokojowego współistnienia — „pancza szila” — nie powinny dążyć do poprawy stosunków z Chinami, jak i z wszystkimi innymi krajami. Nadmiar jednak ufności wobec Pekinu może się zakończyć podobnie jak przypowieść o chłopcyku, który wybrał się do dzungli na spacer z tygrysem. Powrócił z przechadзки, obliczając się tylko tygrys.

Polityczny remis

(P) Tym, którzy spodziewali się sensacji wotokrowe wybory w Stanach Zjednoczonych musiały przynieść zawód. Nie było większych niespodzianek w skali całego USA, choć nie zabrakło interesujących pojedynków lokalnych.

Ultrakonserwatywny gubernator stanu New Hampshire Meldrim Thomson przegrał z zupełnie nieznanym handlarzem samochodów Hugh Gallemem. Jedynym murzyński senator, republikanin Edward Brooke, reprezentant z powodów nadużyc finansowych. Nie będzie również liberalnego senatora ze stanu Maine, Williama Hathaway, w senacie, mimo że popierał go Jimmy Carter. Ze stanu Minnesota, znanym z liberalnych tendencji politycznych, wybrano po raz pierwszy od dziesięcioleci republikanów. Podobnie w stanie Mississippi doszło do pierwszego od stu lat zwycięstwa wyborczego kandydata republikańskiego w wysługu do Senatu. W sumie — republikanie zdobyli siedem nowych mandatów w Senacie, a demokraci tylko dwa.

Wybierano również 36 gubernatorów. Najwyższą rangę miały pojedynki w Kalifornii i w stanie Nowy Jork. Dotychczasowy gubernator z Sacramento Jerry Brown wygrał łatwo, podobnie jak Hugh Carey z Albany. Dla Browna wygrana ma jednak znaczenie dodatkowe. Stanowi zachętę do wystąpienia za dwa lata do walki o nominację prezydencką z ramienia Partii Demokratycznej. Sądzić można, że Carter będzie umiał się obronić. Ale Brown jest młody i może jeszcze kilka lat poczekać.

Kwestie lokalne decydują o warunkach życia milionów. One to właśnie, a szczególnie bunt przeciwko rozrostowi biurokracji i nadmiernym podatkom — nadają koloru wielu pojedynkom. Decydowały o wygranej.

Demokraci zachowali większość w obu izbach Kongresu. Republikanie natomiast zebrałi uboższe żniwo nowych mandatów, choć zgodnie z tradycją wybory kongresowe dają większe szanse opozycji. Nie można więc z wyników wyborów odczytać ani ruchu sprzeciwu wobec rządów Jimmy'ego Cartera, ani też zdecydowanych tendencji na rzecz umiagodzenia pozycji demokracji. Najbardziejnie więc określa ten stan rzeczy słowo „remis” w skali całego kraju.

KAROL SZYNDZIELORZ

Powrót Indiry

(P) Opozycja parlamentarna w Indiach będzie miała prawdopodobnie nowego przywódcę. Jest to skutek niedzielnego wyborów uzupełniających w południowoindyjskim okręgu Chikmagalur (stan Karnataka). Z mniejszą niż się spodziewano przewagą, lecz zupełnie pewnie, zwyciężyła w tych wyborach Indira Gandhi — jeszcze 19 miesięcy temu pełniła urząd premiera kraju. Jako przywódca Kongresu — I (od imienia Indira), najsilniejszej partii opozycyjnej, córka Nehru będzie mogła — jeśli zechce — przewodzić w parlamencie przeciwnikom rządzącej Janaty.

Indira Gandhi powróciła zatem na scenę polityczną Indii. Zdobyte przez nią mandaty poselskiego przesłoniły w dużym stopniu pamięć osobistej porażki, jaką poniosła w marcu ub. r. przegrując w swym tradycyjnym okręgu wyborczym. Kłęska ta, wraz z porażką Partii Kongresowej zapoczątkowały wielkie przesłanowanie w polityce indyjskiej. Wyniosła do władzy ma to spójne ugrupowanie Janata, której jedność polegała wyłącznie na wspólnej wrogości wobec pani Gandhi.

Obecność Indiry na ławach indyjskiego parlamentu jest bez wątpienia poważnym ciosem dla rządu premiera Desai. Gdyby w okresie 19-miesięcznych rządów Janata spełniła choć części swych obietnic wyborczych, na pewno nie doszłoby do porażki jej kandydata w Chikmagalur. Bezwładność nowego indyjskiego gabinetu, nieporozumienia i łonie koalicji są od dłuższego czasu cechę rządów Janaty. Zaś polityczne kłótnie w Delhi coraz mniej obchodzą biednego indyjskiego wyborcę. Chce on zdecydowanych posunięć, zmieniających życie w jego wsi, czeka na obiecaną reformę rolną.

Jest jeszcze jeden aspekt ostatnich wydarzeń w Chikmagalur. Wokół Indiry Gandhi

Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport

Puchary, mecze międzypaństwowe, mityngi

Bogaty sezon lekkoatletów - 1979

(P) Najważniejszą imprezą bieżącego sezonu były dla lekkoatletów mistrzostwa Europy w Pradze. W roku mistrzostw Europy polscy lekkoatleci, poza startami w międzynarodowych mityngach, nie mieli wielu okazji do konfrontacji z silnymi zespołami europejskimi. Mała ilość meczów międzypaństwowych była zdaniem szkoleniowców PZLA jedną z przyczyn braku konsolidacji w zespole narodowym. W przyszłym sezonie lekkoatleci będą już mieli wielokrotnie okazję do wspólnych występów.

Rok 1979 stać będzie pod znakiem trzech dużych imprez międzynarodowych — Pucharu Europy, Pucharu Świata i próby przedolimpijskiej — Spartakiady Narodów ZSRR. Reprezentacja zmierzy się z zespołami sześciu krajów Eu-

ropy i Afryki w meczach międzypaństwowych. Seria meczów międzypaństwowych rozpocznie się już na początku czerwca spotkaniami z Włochami, Kanadą i Kenią (tylko w konkurencjach męskich) na terenie Włoch. W trzeciej dekadzie lipca przewidziany jest trójmecz z RFN i Szwajcarią (w RFN), a w końcu sierpnia w Londynie odbędzie się mecz W. Brytanii — Polska w biegach mieszanych i wybranych konkurencjach kobiecych. Reprezentacja będzie miała jednak więcej okazji do startów — odbywać się będą przecież rozgrywki półfinałowe Pucharu Europy, w których wystąpią także polskie zespoły.

Podczas niedawnych obrad Europejskiej Unii Lekkoatletycznej zatwierdzono także terminy międzynarodowych imprez lekkoatletycznych, które odbędą się w przyszłym roku w Polsce. Najważniejszą z nich będą oczywiście mistrzostwa Europy juniorów w Bydgoszczy (16-19 sierpnia). W kalendarzu zna-

lazły się także tradycyjne imprezy lekkoatletyczne — Memoriał J. Kusocińskiego, Memoriał J. Michałowicza, maraton „Trybuna Ludu”, Międzynarodowe Mistrzostwa Warszawy, Międzynarodowe Halowe Mistrzostwa Polski, Memoriał Gierutty w wielobojach.

Ważnym sprawdzianem dla czołowych światowej będą przyszłoroczne mistrzostwa Związku Radzieckiego, rozgrywane w międzynarodowej obsadzie w ramach Spartakiady Narodów ZSRR. Impreza ta będzie nie tylko generalną próbą przyszłych obiektów olimpijskich, ale i sprawdzianem koncepcji szkoleniowych stosowanych w poszczególnych krajach w toku przygotowań do igrzysk.

Udany rok siatkarskiej młodzieży

(P) Rok 1978 nie był zbyt udany dla reprezentacji Polski w siatkówce seniorów i seniorek, toteż bacznie obserwowano poczynania młodzieży.

Trener Wagner rozpoczął już odmiadzanie zespołu kobiet. W niektórych meczach mistrzostw świata średnia wieku pierwszej szóstki nie przekraczała 20 lat! Podjęto też próby wprowadzenia młodych zawodników do reprezentacji mężczyzn. Czy zaplecze jest jednak wystarczające, aby trenerzy kadry już teraz mogli z niego czerpać? Z obserwacji tegorocznych występów zespołów juniorów i młodzieżowych wynika, że za kilkanaście lat reprezentant może znaleźć godnych siebie następców.

Wśród siatkarek nie utworzono w bieżącym roku zespołu młodzieżowego, gdyż wszystkie w zasadzie młode i utalentowane zawodniczki znalazły się w kadzie H. Wagnera. Z uwagą natomiast obserwowano grę juniorek, dla których najważniejszą imprezą sezonu były tradycyjne zawody przyjaźni. Impreza ta jest świetnie obsadzona od mistrzostw Europy juniorów — biorą w niej udział reprezentacje wszystkich krajów socjalistycznych. Tegoroczne zawody przyjaźni odbyły się w Phenianie i zakończyły się zwycięstwem zespołu gospodarzy. Druga drużyna KRL-D (wystawienie dwóch zespołów jest zwycięstwem gospodarzy) zajęła trzecie miejsce, a Polki ukończyły turniej na piątej pozycji. Zajęły więc trzecie miejsce wśród drużyn europejskich, co jest dobrym prognostykiem przed przyszłorocznymi mistrzostwami Europy juniorów.

Wśród mężczyzn w zawodach międzynarodowych brały udział trzy zespoły — seniorów, młodzieżowy i juniorów. Reprezentacja młodzieżowa wzięła udział w kilku silnie obsadzonych turniejach między innymi w Gdańsku. Obiektywnie trzeba stwierdzić, że wśród zawodników, którzy kończą lub skończyli już wiek juniorski, nie ma wybitnych talentów. Kilku najbardziej przydatnych dla zespołu narodowego (Kłos, Drzycka, Nalazak, Skotnicki) już wcześniej objęto przygotowaniem do me seniorów. Większe nadzieje wiąże szkoleniowcy z grupą juniorów. Drużyna przygotowująca się do mistrzostw Europy juniorów (5-15 sierpnia 1979 w Por-

„Superliga” tenisa stołowego

(P) W Chateauroux rozegrano awansem pojedynek trzeciej rundy rozgrywek „superligi” europejskiej tenisa stołowego, w którym Francja niespodziewanie wysoko przegrała z CSRS 2:5. Znakomicie w tym spotkaniu spisał się mistrz Europy juniorów — Jindrich Panisk, który pokonał zarówno byłego mistrza Europy seniorów Jackuesa Secretina 2:1, 13:21, 21:18, jak i Patricka Birocheau 2:1, 21:13. Dwa punkty zdobył także Milan Orlovski, wygrywając z Secretinem 2:1, 21:10 i Birocheau 2:2, 21:17. Zwycięstwo CSRS przypieczętowała Iona Unilowa, pokonując Claude Bergret 2:1, 21:6. Punkty dla Francuzów zdobyli mistrzowie świata w mikście Bergeret — Secretin po zwycięstwie nad Unlikovą — Orlovskim 2:1, 21:13 oraz debl Secretin — Birocheau, wygrywając z parą Orlovski-Panisk 2:1, 21:13, 21:18.

Włochy „B”: Bordon — Bi-

ni, Manfredonia, Collovati, Guidetti (od 74 min. Canuti), Rocca (od 46 min. Pasinlo), Bartolomei, Orioli, Pellegrini, Giordano, Novellino.

Nie była to udana próba podopiecznych trenera Rogera Voneonthena. Na tie rezerw włoskiej reprezentacji, Szwajcarzy wypadli blado i mogli przegrać ten mecz znacznie wyżej. Reprezentacja Szwajcarów wystąpiła jednak w eksperymentalnym składzie. Zabrakło w Ferrarze: Elsnera, Barbeisa, Wehrliego, Brechbuehla i Fischbacha. Szanse otrzymało kilku debutantów.

Mimo to trenerzy i obserwatorzy meczu spodziewali się lepszej gry Szwajcarów. W ich poczynaniach zabrakło jednak inicjatywy i zrozumienia. Pressing w wykonaniu Włochów sprawił, że nawet tak dobrze wyszkoleni piłkarze jak: Sulser czy Bottorero byli niewidoczni. Jedyną bramką padła po strzale głową Novellino. W zespole szwajcarskim podobali się ty-

Olimpiada szachowa

(P) W XI rundzie olimpiady szachowej w Buenos Aires Polacy spakowali się z Hiszpanią. Stan meczu 1,5:0,5 dla Polaków. Kulgowość zremisował z Calvo, Pyltel pokonał Sanza, a partie Schmidt — Diaz del Corral i Adamski — Bellowa zostały odłożone. Po sukcesie w dogrywkach odłożonych partii z Fran-

Puchar Koraca

(P) Wyłoniono uczestników 1/8 finału rozgrywek koszykarskich o puchar im Radjowa Koraca. W rozgrywkach uczestniczą koszykarze ŁKS Łódź, którzy awansowali bez gry do 1/8 finału, w którym zmierzą się ze Słowaniem Bratysława. Pierwszy mecz odbędzie się 21.XI. w Łodzi, rewanż — 28.XI. w Bratysławie.

Oto komplet wyników rundy rewanżowej 1/8 finału. Na pierwszym miejscu zespoły, które awansowały do 1/8 finału: Lignon Basket Genewa — ABC Progress Graz 83:65; (pierwszy mecz 77:73); Stockport Warrington — Murray Inter Edynburg 83:84 (73:70); Etoile Sportive Callans — T 71 Duderange 96:74 (85:53); BC Pully — Panonnios Ateny 116:92 (75:93); Aresulux Barcelona — BC Sunderland 113:102 (92:86); AEC Milde Sorte Wiedeń — Amorusica Ateny 72:73 (114:77); EB Orther — Figuiera de Oz 99:78 (90:71); SVK Verviers — Panhellinios Ateny 81:54 (53:58); MTV Wolfenbuttel — Karsiyaka SK Izmir 80:79 (77:68).

Za tydzień mecz we Wrocławiu

Szwajcarzy przegrali z II reprezentacją Włoch

(P) W drodze na „Stadio Comunale” w Ferrarze rozegrany został towarzyski mecz piłkarski, w którym druga reprezentacja Włoch spotkała się z drużyną Szwajcarów (za tydzień 15.XI. we Wrocławiu — Szwajcarzy będą przeciwnikami Polaków). Wygrali Włosi 1:0 (1:0), zdobywając bramkę w 34 min. ze strzału Novellino. Widzów 7 tys. Sędziował Francuz Kitabadjan.

Oto składy drużyn:

Szwajcaria: Burgener (od 18 min. Engel) — Chapuisat, Luedi, Montandon (od 48 min. H. Hermann), Bizzini, Tanner (od 76 min. Labhart), Demarmels (od 46 min. Meyer), Schnyder, Ponte, Sulser, Botteron.

Włochy „B”: Bordon — Bi-

ni, Manfredonia, Collovati, Guidetti (od 74 min. Canuti), Rocca (od 46 min. Pasinlo), Bartolomei, Orioli, Pellegrini, Giordano, Novellino.

Nie była to udana próba podopiecznych trenera Rogera Voneonthena. Na tie rezerw włoskiej reprezentacji, Szwajcarzy wypadli blado i mogli przegrać ten mecz znacznie wyżej. Reprezentacja Szwajcarów wystąpiła jednak w eksperymentalnym składzie. Zabrakło w Ferrarze: Elsnera, Barbeisa, Wehrliego, Brechbuehla i Fischbacha. Szanse otrzymało kilku debutantów.

Mimo to trenerzy i obserwatorzy meczu spodziewali się lepszej gry Szwajcarów. W ich poczynaniach zabrakło jednak inicjatywy i zrozumienia. Pressing w wykonaniu Włochów sprawił, że nawet tak dobrze wyszkoleni piłkarze jak: Sulser czy Bottorero byli niewidoczni. Jedyną bramką padła po strzale głową Novellino. W zespole szwajcarskim podobali się ty-

dla FC Metz — Zaremba (w 81 min.) i Diallo (w 84 min.). Mecz obserwowali ok. 15 tys. widzów.

Spotkanie było okazją do pożegnania w Mielcu Henryka Kasperczaka. Rozegrał on w reprezentacji Polski 63 spotkania, uczestniczył dwukrotnie w mistrzostwach świata oraz w olimpiadzie 1976 roku. W drużynie Stali Mielec Kasperczak występował od 1965 do 1978 roku i rozegrał 462 spotkania. W tym sezonie ligowym Henryk Kasperczak grał we francuskim FC Metz.

H. Kasperczaka pożegnali przedstawiciele PZPN, Stali Mielec i innych klubów.

Mecz był ciekawym widowiskiem. Stal zaprezentowała się korzystnie od rywali, grających m. in. bez Suurbiera.

Niepowodzenie

(P) Jak informuje ze slolicy Nepalu agencja prasowa AFP, ministerstwo turystyki Nepalu zakomunikowało oficjalnie, że polska wyprawa alpinistyczna, która w ostatnich tygodniach atakowała himalajski wierzchołek Makalu (8481 m), zmuszona została do zaniechania wspinaczki 27 października br. z powodu złych warunków atmosferycznych. Na tzw. drodze francuskiej na Makalu Polacy zostali założyci trzej osoby: wysokogórskie, docierając do wysokości około 7 tys. m. W początkach października zginął w lawinie jeden z uczestników ekspedycji Andrzej Młynarczyk.

Z różnych dziedzin

W Debreczynie (Węgry) zakończył się międzynarodowy turniej w gimnastyce artystycznej. Dobrze spisała się tu reprezentacja Polski — Anna Roslanowska (Palać Młodzieży Gdynia). W wieloboju Polka zajęła 5 miejsce, uzyskując 36,65 pkt. Zwyciężyła Węgierka Kovacs — 37,5 pkt. przed swą rodaczką Molnar — 37,25 pkt.

A. Roslanowska wywalczyła m. in. drugie miejsce w ćwiczeniach ze wstążką — 18,80 prze-

Express Lotek

6 — 9 — 21 — 25 — 32

Mały Lotek

I LOSOWANIE:

3 — 16 — 20 — 25 — 31

II LOSOWANIE

7 — 14 — 21 — 24 — 26

PP Totalizator Sportowy zawiadamia, że w zakładach Dużego Lotka z dnia 5.XI.78 r. stwierdzono:

Losowanie I

1. rozw. z 6 traf. — wygrana 887.581 zł;

2. rozw. z 5 traf. prem. — wygrane po 110.947 zł;

154. rozw. z 5 traf. zwykł. — wygrane po około 7.500 zł;

7.252. rozw. z 4 traf. — wygrane po 203 zł;

116.765. rozw. z 3 traf. — wygrane po 12 zł.

Losowanie II

144. rozw. z 5 traf. — wygrane po około 19.000 zł;

4.937. rozw. z 4 traf. — wygrane po 669 zł;

82.041. rozw. z 3 traf. — wygrane po 69 zł.

gruwając jedynie z Kovacs — 18,85 pkt.

W Debicy odbyło się atrakcyjne i stojące na wysokim poziomie spotkanie zapasnicze (st. klasyczny), w którym zmierzyły się drużyny i ligi bułgarskiej — Spartaki Wargi i miejscowej Wisłoki. Zwyciężyła drużyna gospodarzy 6:4. Punkty dla Wisłoki uzyskali K. Kucharski, F. Wójcik, R. Świerad, W. Szybowski, R. Wrocławski i R. Kowalski, natomiast dla Spartaki — I. Atanasow, I. Atamasof, I. G. Mikolow. Najlepsze walki w zespole Wisłoki stoczyli W. Wrocławski, Kucharski i Wójcik.

W Jugosławii przebywała hokejowa reprezentacja NRD. W Lublanie zespół NRD spotkał się w towarzyskim meczu z reprezentacją Jugosławii, odnosząc zwycięstwo 6:0 (0:0, 2:0, 4:0).

Rozegrano mecze II rundy odbywającego się w Halle (NRD) międzynarodowego festiwalu szachowego. Reprezentanci Polski przegrali swe mecze. Iwona Świeciak uległa Keller (NRD), natomiast Ryszard Sirotek przegrał z Knaakiem (NRD).

W turnieju kobiet prowadziła Hofmann i Keller (obie NRD) — po 2 pkt. Natomiast liderem turnieju mężczyzn jest Vogt (NRD) — 2 pkt.

W Pecs (Węgry) zakończył się międzynarodowy towarzyski turniej bokserki, w którym startowali także bokserzy Stali Stocznia Szczecina. Dwoch zawodników Szczecina wywalczyło miejsca w ścisłej czołówce. Marek Ruth zajął drugie miejsce w wadze muszej, przegrywając w finale z Węgrem Pinte, a w wadze koguciej Ryszard Czerwinski wywalczył trzecie lokatę. Zwyciężył również reprezentant gospodarzy — Dus-

Z głębokim smutkiem zawiadamiamy, że dnia 7 listopada 1978 r. zmarł

S. + P.

BOLESŁAW USZYŃSKI

oficer Wojska Polskiego, uczestnik Ruchu Oporu, członek ZBoWiD, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Partyzanckim, Medalem „Zwycięstwa i Wolności”, „Za Warszawę” i innymi odznaczeniami.

Pozostawia żonę, syna, syna i wnuczek

W-55473-1

Z żalem zawiadamiamy, że w dniu 5.XI.1978 r. zmarła

FELICJA TERESA MRÓZ

pielęgniarka oddziałowa Szpitala Zakaźnego Nr 1, długoletni czynny pracownik.

W Zmarłej traciemy Koleżankę skromną, serdeczną, wielkiego serca, głęboko oddaną trosce o zdrowie chorego

przyjaciela i współpracownika

Masa św. odbyła się w dniu 11.11.1978 r. o godz. 11 w kościele św. Jakuba p. Narutowicza.

W-73390-1

W dniu 7.XI.1978 r. zmarła po ciężkich cierpieniach w wieku 58 lat

S. + P.

JANINA VIEWEGER

z domu Kordzik

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele 23-koskim (k. Pruszkowa) 9.XI. o godz. 14.30, po którym nastąpi wyprowadzenie zwłok do grobu rodzinnego

rodzina

WT-73398-1

Dnia 5.XI.1978 r. zmarła po krótkich cierpieniach w wieku 86 lat

S. + P.

MARIA SKUBNIEWSKA

z domu Garłowska

Nabożeństwo żałobne odbędzie się dnia 10.XI. 1978 r. o godz. 13 w kościele św. Wincentego na Bródnie, po którym nastąpi wyprowadzenie na cmentarz miejscowy do grobu rodzinnego, o czym zawiadamia pogrzebowa w głębokim smutku

mał, dzieci, wnuczki, brat i rodzina

W-645350-1

Dnia 4 listopada 1978 r. odszedł od nas nagle w wieku 61 lat nasz drogi Mąż, Ojciec i Dziadek

S. + P.

ANTONI WÓDZ

oficer — mechanik floty handlowej obrońca Helu w 1939 r. walczył obozów jenieckich, długoletni pracownik Polskiej Żeglugi Morskiej, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Srebrną i Złotą Odznaką „Zasłużony Pracownik Morza”, Srebrną Odznaką „Gryfa Pomorskiego”.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w dniu 10 listopada 1978 r. o godz. 14 w Domu Pogrzebowym na Cmentarzu Komunalnym Północnym

żona, córka, synowie, synowe, zięć, wnuki i rodzina

WT-73419-1

Dnia 5 listopada 1978 r. zmarł w wieku 80 lat

ppik

SYMION HORNIK

Były żołnierz Armii Radzieckiej i Wojska Polskiego, długoletni pracownik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Odznaką Grunwaldu, Medalem Zwycięstwa i Wolności, Zwycięstwa nad Niemcami oraz innymi odznaczeniami państwowymi i resortowymi.

Cześć Jego pamięci!

Pogrzeb odbędzie się dnia 9 listopada 1978 r. o godz. 13 na Cmentarzu Komunalnym na Powązkach.

N-2960-1

W dniu 6 listopada 1978 roku zmarła po długich i ciężkich cierpieniach

S. + P.

BARBARA MIZIELSKA

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w dniu 9 listopada 1978 r. o godz. 12.15 w kościele św. Józefa na Powązkach, po którym nastąpi wyprowadzenie zwłok na Cmentarz Komunalny przy ul. Powązkowskiej, o czym zawiadamia pogrzebowa w głębokim smutku

matka, córka, siostry i rodzina

Prosimy o nieskładanie kondoleń.

W-65495-1

Dnia 5 listopada 1978 r. opatrzony świętymi sakramentami zmarł w wieku 71 lat

S. + P.

ALFONS SOSZYŃSKI

o czym zawiadamiają

żona, dzieci i najbliższa rodzina

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele św. Michała ul. Puławska 85 w dniu 9.XI.1978 r. (czwartek) o godz. 12, po którym nastąpi pogrzeb na Cmentarzu Powązkowskim IV brama kwatery 305.

Prosimy nie składać kondoleń.

W-73418-1

Dnia 7 listopada 1978 roku po krótkich cierpieniach zmarła

S. + P.

JADWIGA JASIONOWSKA

wdowa po śp. Tadeuszu Jasione, na zawsze śpiącym w Cielowcu o prawnym charakterze i wieloletni członek chłopskiej opozycji.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w dniu 10 listopada 1978 r. o godz. 9 w kościele św. Karola Boromeusza na Powązkach, po którym nastąpi wyprowadzenie zwłok do grobu rodzinnego, o czym zawiadamia pogrzebowa w głębokim smutku

rodzina i przyjaciele

WT-73342-1

S. + P.

WŁADYSŁAWA LENARTOWICZOWA

z Romanowskich

najukochańsza żona i najwierniejszy przyjaciel, wychowanka gimnazjum Haliny Gęperówny — „Duska”, b. bibliotekarz Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie, przydługiej i ciężkiej chorobie opatrzona św. sakramentami zasnęła w Panu dnia 5 listopada 1978 r.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w sobotę 11 listopada o godz. 11 w kościele św. Karola Boromeusza na Powązkach, po którym nastąpi wyprowadzenie drogi nam zwłok do grobu rodzinnego, o czym z żalem zawiadamiają żywych i zmarłych w głębokim smutku

małżeństwo i rodzina

W-65546-1

W dniu 4 listopada 1978 r. zmarł w wieku 63 lat

S. + P.

JÓZEF PERGOŁ

były długoletni i zasłużony pracownik Ministerstwa Komunikacji odznaczony Medalem Zwycięstwa i Wolności oraz Srebrną Odznaką Produkcji Kolejskiej

Pogrzeb odbędzie się w dniu 9 listopada 1978 r. o godz. 13.30 na cmentarzu w Marysinie Wawerskim.

Z żalem żegnamy drogiego Kolegę.

Cześć Jego pamięci!

Rada Zakładowa, kolejni i koledzy Ministerstwa Komunikacji

N-2961-1

Dnia 2 listopada 1978 r. zmarła w Oxfordzie

S. + P.

JADWIGA WIELOCHOWSKA

z domu Kupczyńska

urodzona w 1910 r. we Lwowie

Masa św. za spójką Jej duszy zostanie odprawiona w sobotę 11 listopada 1978 r. o godz. 18.00 w kościele św. Józefa i Wielkiej w Warszawie, o czym zawiadamia pogrzebowa w głębokim smutku

mał i syn za granicą oraz siostry z rodziną w kraju

WT-73343-1

Z głębokim bólem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 4 listopada 1978 roku opatrzona świętymi sakramentami, zmarła, przeżywszy lat 87 nasza ukochana Matka

S. + P.

CECVLIA TERESA HANIK

wdowa po byłym staroście i sędzim TUS Adolffie Haniku

Nabożeństwo żałobne odbędzie się dnia 10 listopada 1978 roku o godz. 12 w kościele św. Karola Boromeusza na Powązkach, po którym nastąpi wyprowadzenie zwłok do grobu rodzinnego, o czym zawiadamiają

syn, synowa (za granicą) i rodzina w kraju

W-73336-1

W dniu 5 listopada 1978 r. zmarła, przeżywszy lat 82

S. + P.

IRENA SALECKA

z domu Thun

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w dniu 10 listopada 1978 r. o godz. 10.30 w kościele św. Jakuba (plac Narutowicza), po którym nastąpi wyprowadzenie zwłok na Cmentarz Komunalny (ul. Powązkowska) do grobu rodzinnego, o czym zawiadamiają pogrzebowa w głębokim smutku

rodzina i przyjaciele

W-65542-1

W głębokim bólu i żalu zawiadamiamy, że dnia 7 listopada 1978 roku odszedł od nas na zawsze, przeżywszy lat 81, najukochańszy Mąż, Ojciec i Dziadek

S. + P.

JAN PAWLINSKI

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w dniu 10 listopada 1978 r. o godz. 13.30 w kościele parafialnym w Piastowie, po którym nastąpi wyprowadzenie zwłok do grobu rodzinnego na cmentarz miejscowy Piastów-Golabki, o czym zawiadamiają pogrzebowa w głębokim smutku

żona, córka, synowie, synowe, wnuki i rodzina

KULTURA • SZTUKA • KULTURA • SZTUKA

50-tysięczny gość
w zakopiańskiej „Atmie”

W poniedziałek 6 bm. progi Muzeum Karola Szymanowskiego w Zakopanem „Atmie” przekroczył pięćdziesięciotysięczny gość. Była nim pani Teresa Pec z Zakopanem. Przyszła ona na koncert zorganizowany w „Atmie”, w czasie którego występował z recitale piosenek Andrzej Bachleda, prezes Tow. Muzycznego im. K. Szymanowskiego.

Teresa Pec otrzymała od kustosa Muzeum mgr Macieja Pinkwarta i prezesa Towarzystwa Andrzeja Bachledy kwiaty oraz książki i płyty poświęcone Szymanowskiemu. (S)

Ogłoszenia drobne

Atrakcyjna działka zalesiona z domkiem w Pruszkowie sprzedam. Wład.: 271-83. R-730251-1

Kawalerka 25 m wygody c.o., telefon: 32-71-19 Warszawa, Tyskie-liska 46/29 zamienię na Radom, Strzeszowska. R-730254-1

Korepetycje z matematyki, fizyki. Tel.: 264-93. R-730244-1

Mieszkania – kawalerki na kilka miesięcy potrzebne młodym, kulturowym mężczyznom po studiach. Oferty „Życie Radomskie” Nr 730242. R-730242-1

Poszukuję się spadkobiercy do grobu s.p. Stanisława Boguckiego zakupionego w 1928 r. w kwatery Legionistów cmentarza w Radomiu. R-730249-1

Poszukuję pokoju. Oferty „Życie Radomskie” Nr 730250. R-730250-1

Poszukuję pilnie kawalerki lub mieszkania 3 pokoje z kuchnią. Radom, tel. 267-60. R-730256-1

Sprzedam dwie duże polmy. Tel. 218-70 po 15. R-730246-1

Sprzedam pudło – suszka. Tel. 200-86 po 15. R-730253-1

Sprzedam samochód Syrenę 105 nowy. Trzaskaczka Barbara. Jedlińsk k Radomia, Rynek 35. R-730247-1

Zamienię M-4 wysoki parter w Głucholazach na równorzędne lub M-3 w Radomiu. Wład.: Radom, ul. Warszawska 740. R-730248-1

Zamienię mieszkanie M-3 II piętro na Ustroniu w Jednostce „A” na większe w tej samej jednostce. Radom, ul. Grenadierów 14. R-730248-1

Zastrzyki, pomiar ciśnienia tętniczego krwi wykonuje codziennie w godz. 15-18 (oprócz sobót) Specjalistyczny Przychodnia Lekarska w Radomiu, ul. Czysta 7, tel. 293-78. R-280-0

NARODOWY BANK POLSKI

Warszawa, 8.11.1978 r.

WYCIEG Z TABELI KURSÓW NR 23/78
KURSY SPECJALNE W ZŁOTYCH

KRAJ	WALUTA	DEWIZY I PIENIĄDZE		
		KUPNO	SPRZED.	ŚREDNI
ALGERIA	100 DINARÓW	761,16	771,81	766,00
ARABIA SAUD.	100 RIALÓW	912,29	931,77	947,03
AUSTRIA	1 DOLAR A	36,57	36,91	36,75
AUSTRIA	1 SZYLINGÓW	224,29	226,65	225,52
BELGIA	100 FRANKÓW	103,97	105,01	104,49
DANIA	100 KORON	598,55	604,67	601,66
EGIPT	1 FUNT	79,24	80,04	79,64
FINLANDIA	100 MAREK	791,62	799,58	795,60
FRANCJA	100 FRANKÓW	726,19	733,49	729,81
GHANA	1 CEDI	11,34	11,26	11,30
GRECJA	100 DRACHM	90,41	91,31	90,86
HISZPANIA	100 PESET	43,32	43,76	43,54
HOLANDIA	100 FLORENTÓW	1.528,92	1.514,28	1.533,60
INDIE	100 RUPII	398,85	402,85	400,85
IRAN	100 RIALÓW	43,99	44,43	44,21
ISLANDIA	100 KORON	10,19	10,29	10,24
JAPONIA	100 YENÓW	16,59	16,75	16,67
JUGOSŁAWIA	100 DINARÓW	173,28	175,02	174,15
KANADA	1 DOLAR	26,32	26,58	26,45
KUWEJT	1 DINAR	115,52	116,68	116,10
LIBAN	100 LIRÓW	1.057,29	1.067,91	1.062,60
LIBIA	1 DINAR	107,90	108,38	108,14
NORWEGIA	100 KORON	624,42	630,70	627,56
PAKISTAN	100 RUPII	314,73	317,89	316,31
PORTUGALIA	100 ESCUDO	67,30	68,48	67,84
REP. FED. NIEMIEC	100 MAREK	1.650,26	1.636,82	1.655,55
STANY ZJEDN. AP	1 DOLAR	31,19	31,51	31,35
SZWAJCARIA	100 FRANKÓW	1.937,26	1.956,74	1.947,00
SZWECJA	100 KORON	717,01	724,21	720,61
TURCJA	100 FUNTÓW	123,76	126,02	125,39
W. BRYTANIA	1 FUNT	61,91	62,63	62,22
WŁOCHY	100 LIRÓW	3,74	3,78	3,76

*) PIENIĄDZE OPIEWAJĄCYCH NA TĘ WALUTĘ NBP NIE KUPUJE.
(*) PRZY KUPIE PIENIĄDZY NIŻEJ PODANYCH KRAJÓW STOSUJE SIĘ NAST. KURSY.

GRECJA	100 DRACHM	68,55
JUGOSŁAWIA	100 DINARÓW	129,96
LIDAN	100 FUNTÓW	1.022,62
PORTUGALIA	100 ESCUDO	58,84
TURCJA	100 FUNTÓW	94,52
WŁOCHY	100 LIRÓW	3,74

KURSY SPECJALNE STOSUJE SIĘ W ROZLICZENIACH Z TYTUŁU OBROTÓW BIEŻĄCYCH.

KURSY PODSTAWOWE Z DOPLATĄ W ZŁOTYCH

KRAJ	WALUTA	DEWIZY I PIENIĄDZE		
		KUPNO	SPRZED.	ŚREDNI
ALBANIA	100 LEKÓW	181,84	183,66	182,75
BULGARIA	100 LEWÓW	2.182,21	2.204,15	2.193,18
CHINSKA RL	100 RENMINBI	1.180,12	1.191,98	1.186,05
CSRS	100 KORON	211,24	213,36	212,30
KOREAŃSKA RLD	100 WONÓW	1.057,19	1.067,81	1.062,50
KUBA	100 PESO	1.730,05	1.747,43	1.738,74
MONGOLSKA RL	100 TUGRIKÓW	459,41	464,03	461,72
NIEP. REP. DEM.	100 MAREK	660,12	668,76	664,44
RUMUNIA	100 LEI	215,42	217,58	216,50
WEGRY	100 FORINTÓW	120,20	121,50	120,85
WJETNAM	100 DONGÓW	792,90	800,86	796,88
ZSRR	100 RUBLI	1.960,15	1.979,85	1.970,00

KURSY PODSTAWOWE Z DOPLATĄ STOSUJE SIĘ DO PLATNOCI NIEMIAŁOWYCH.
PRZY KUPIE OPIEWAJĄCYCH NA RUBLE CZEKÓW PODROZNOCZNYCH BANKU DLA HANDLU ZAGRANICZNEGO ZSRR, PLATNYCH POZA GRANICAMI ZSRR W WALUCIE KRAJU REALIZACJI, STOSUJE SIĘ KURS ZA 4.849,20 ZA 100 RUBLI.
Tabela kursów nr 22/78 przestaje obowiązywać.
Tabele kursów NBP są do wglądu we wszystkich oddziałach Narodowego Banku Polskiego.

ze stołu montażowego

Stanisław Grzelecki

Szacunek dla prawdy

Po raz trzydziesty drugi odbywają się w Polsce Dni Filmu Radzieckiego. Po raz trzydziesty drugi mówimy szczerze o radzieckiej sztuce filmowej, starając się dociec tych cech, które ją wyróżniają na tle sztuki filmowej w świecie. Albowiem ta sztuka wyróżnia się zdecydowanie. Miewa okresy wzlotów i okresy stabilizacji, kiedy – wydaje się – jej nurt płynie jakby wolniej i nie przynosi efektownych realizacji, tak, jak to się dzieje na całym świecie w dziedzinie ludzkich poczynąń twórczych.

Zawsze jednak w radzieckim filmie można odnaleźć jego cechy najbardziej istotne i niezmienne, choć zmieniają się artystyczne wykładnie tych cech. Wiemy wszyscy, iż tymi cechami jest szczególna czy-

tość atmosfery moralnej filmów radzieckich oraz szacunek dla prawdy o człowieku.

Radziecka sztuka filmowa zawsze opowiadała się po stronie wyższych racji moralnych, po stronie humanistycznego obrazowania ludzkich konfliktów. Ale w procesie rozwoju i doskonalenia tak swoich środków wyrazu, jak i sposobów ujmowania tematu, radziecka sztuka filmowa częściej niż terazami zaczyna posługiwać się analizą, wnioskami w ludzkie motywacje. I częściej tworzy obraz społeczeństwa, obraz mechanizmów zjawisk społecznych wychodząc od jednostki, od jej osobowości, od konfliktów, które są wypadkową nie tylko warunków społecznych, ale i osobowościowych. Nie trzeba dowodzić, iż filmy radzieckie

nabierają przez to nie tylko realizmu obrazowania, ale i siły przekonywania.

W programie tegorocznych „Dni” znalazły się dwa filmy współczesne, które nawiązują do tych analitycznych tendencji, które wyrażają takie filmy, jak „Monolog” i „Premia”, jak filmy Wasyli Szukszyna, Przyjmyłymi te filmy z szacunkiem i uznaniem i z podobnymi uczuciami przyjmujemy dziś filmy Wiktora Tregubowa „Sprężenie zwrotne” oraz Władimira Grigoriewa „Skok z dachu”. Podobnie jak tamte, pionierskie filmy, mówią one o tym, iż nawet najlepszy ustrój społeczny sam przez się nie zapewnia jednostce szczęścia. Zapewnia tylko warunki, w których każda jednostka może łatwiej realizować swoje dążenia do szczęścia. Lecz powodzenie na tej drodze zależy przede wszystkim od jej postawy, od znalezienia równowagi pomiędzy urzeczywistnieniem prawa do swego szczęścia osobistego, a swymi obowiązkami wobec społeczności.

Ze szczególną unikalnością badają te filmy rolę jednostki w tworzeniu klimatu moralnego społeczeństwa, w którym do głosu dochodzi rzetelność postaw etycznych i trudna często ich obrona wobec łatwego konformizmu podchwytyjącego potoczne hasła i wypaczonego ich sens. W tym klimacie moralnym musi zwyciężyć prawda rzeczywistości, nawet gdy jest gorzka i przykra w przeciwstawieniu do optymizmu fałszywie rozumianych racji propagandy, jakie często służą grupowym interesom ludzi mających na uwadze własne sukcesy i kariery.

Takie filmy jak „Sprężenie zwrotne”, jak „Skok z dachu”, dzięki swej ideowości i otwartości mogą ukazywać prawdę i mówić rzeczy ostre bez obawy, iż wprowadzą widza w stan przygnębienia. Przeciwnie, widzą po ich obejrzeniu jakby prostuje się wewnętrznie, czuje się silniejszy, bo usatysfakcjonowany moralnie. Do obu tych filmów powrócimy w bardziej szczegółowych omówieniach.

Przegląd listopadowy pomysłami jest tak, aby – jak zwykle – pokazać widzowi możliwie szeroko panoramę rocznego dorobku radzieckiej sztuki filmowej. Zarówno wybrane pozycje różnych gatunków, jak i ogólne tendencje, aktualne dziś w radzieckiej kinematografii. Toteż, obok wymienionych tu filmów współczesnych, znalazły się w nim filmy z tak dobrane nam znanej dziedziny radzieckiego filmu wojennego, zarówno te, które można by nazwać epopejami historyczno-batalistycznymi, jak i te, które na przykładach bardziej kameralnych ukazują głębokie korzenie militarnych zwycięstw – postawę radzieckiego społeczeństwa w dniach wielkiej wojny.

A więc obok trzeciej i czwartej części wielkiego rozmiarami fresku historycznego Jurija Ozerowa – „Zołnierze wolności” – dwuczęściowy film Igora Gostiewa pod tytułem „Front za linią frontu” oraz film Władimira Szamszurina pod tytułem „Była cisza...”, jakby zbiorowy portret kobiet rosyjskich, dźwigających trud i cierpienia wojenne daleko w głąb kraju, gdzie nie słychać huków dział. Szczególnie miejsce zajmuje film Siergieja Bondarczuka – „Step” – ekranizacja opowiadania Antoniego Czechowa. Można o nim powiedzieć, iż jest poetyckim wyrazem tego, co się zwykło nazywać rosyjskością, co jest tak nielatywne do zrozumienia dla obcych, nie Słowian, a co stanowi może najbardziej istotną cechę narodowego charakteru nie tylko sztuki rosyjskiej, ale i kinematografii radzieckiej.

Statystyki mówią, że wiele filmów radzieckich, zwłaszcza współczesnych, uzyskuje u widzów powodzenie równe, a często większe, niż niejedna głośna realizacja kinematografii zachodnich. Być może, iż głównym powodem jest to, że widzą polski zaczyna poszukiwać tego czystego klimatu moralnego, o którym tu była mowa, a który znajduje w filmach radzieckich.

ŻYCIE RADOMSKIE

„Życie Radomskie” 86-100, Radom, ul. Żeromskiego 81. Telefon: 211-43, 214-50. Przyjmujemy ogłoszenia, ogłoszenia, ogłoszenia. Za terminowy druk ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Warszawa Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa” Al. Jerozolimskie 128/17. Reklamów nie zamawianych redakcja nie swraca. Druk: Prasowe Zakłady Graficzne RSW „Prasa-Książka-Ruch” Warszawa, ul. Marszałkowska 2/5.

Rozmawiał (Sierp)

KINO

Balki – „Halo Szpicbródka” prod. pol. lat 15. godz. 8.30, 15.30 i 17.30. „Joseph Andrews”, prod. ang. lat 15. godz. 11.30, 13.30 i 19.30.

Przyjaźń – „Zapach kobiety” prod. włoskiej, lat 18. godz. 15.30, 17.30 i 19.30.

Pokolenie – „Wiatr w żaglach” prod. ZSRR, lat 12. godz. 11 i 13. „Zapomniana melodia”, prod. pol. lat 15. godz. 15, 17. „Anna Karenina”, prod. ZSRR, lat 12. godz. 12. „Los człowieka”, prod. ZSRR, lat 15. godz. 19.30.

Odeon – „Godziny milości” prod. szwedz., lat 15. godz. 17.30 i 19.30. „Ułana wódz Apaczów”, prod. NRK, b/o, godz. 15.30.

Hel – „Zołnierze wolności”, III i IV cz. prod. ZSRR, lat 12. godz. 15.30 i 19. „Basen”, prod. bułg. lat 15. godz. 12.30.

Walter – „Odrzający brudni, 11”, prod. w. włoskiej, lat 18. godz. 16 i 18.

WYSTAWY

Muzeum przy ul. Nowotki 12 – wystawa „I. prezentacje portretu współczesnego” – główny organizator BWA.

Dom „Gaski” i Dom „Esterki” – Ekspozycja twórczości artystycznej Jana Bedryska z Poznania oraz galeria E – portret w pejzażu Wandy Zalewskiej-Macedonskiej.

Klub „Emplik” – Wystawa rysunku i grafiki artysty plastyka Jacka Zaborskiego.

DZURBY APTEK

Apteka nr 15 przy pl. Konstytucji 5.

Doraźna pomoc internistyczna – ambulatorium Pogotowia Ratunkowego przy ul. Kochanowskiej. Pogotowie Dentystyczne czynne codziennie w godz. 23-7 rano przy Pogotowiu Ratunkowym Informacja Służby Zdrowia 406-77.

TELEFONY

Pogotowie ratunkowe 999, straż pożarna 998, posterunek MO 997, pogotowie ratunkowe kolejkowe 296-15, pogotowie gazowe w godz. 7-15 (517-17) w godz. 23-7 (224-30), w niedziele i święta 400-97, pogotowie kanalizacyjne 400-65, komenda MO 881-81, 551-35, pomoc drogowa 881-81, postoje taksowe przy pl. Konstytucji 228-52 przy dworcu PKP 268-88 przy Złotki i Wiktora 418-10, informacja PKP 299-50, PKP 267-70, informacja usługa 267-75.

BIALORZECI

Kino „Plika” – „Diabli mnie olura”, prod. franc., lat 15. godz. 16 i 18.

Telefony: pogotowie ratunkowe 999, straż pożarna 998, posterunek MO 997, pogotowie energetyczne 530, postoj taksowek 725, zjazd myśliwski 411, sklep „Dacia” 742.

DRZEWICA

Kino „Śnieżka” – „Wyprawa po złoto”, prod. ZSRR, lat 12. godz. 17 i 19.

Telefony: apteka 28, ośrodek zdrowia 25, postoj taksowek 53, posterunek MO 97, restauracja „Zamkowa” 77.

GRÓJEC

Kino „Odra” – „Śledem nocy w Japonii”, prod. jap., lat 12. godz. 15 i 17. „Zaułek dziesięć”, prod. meksyk., lat 15. godz. 19.

Telefony: pogotowie ratunkowe 999, posterunek MO 997, straż pożarna 998, biblioteka 25-85, dom kultury 24-71, ośrodek zdrowia 23-24, postoj taksowek 23-11, przychodnia rejonowa 22-03, CPN 26-52.

GARBATEA

Kino „Las” – „Rozewany pierścień”, prod. ZSRR, lat 12. godz. 17 i 19.

Telefony: apteka 43, dworzec PKP 47, posterunek MO 97, ośrodek zdrowia 23, postoj taksowek 53, urząd gminy 91, straż pożarna 8.

JEDLIŃSK

Telefony: kierunkowy 101, apteka 29, posterunek MO 77, ośrodek zdrowia 17, straż pożarna 88, zakład energetyczny 90, restauracja „Pocztowa” 14, urząd gminy – naczelnik 85.

JEDLINA LETNISK

Telefony: apteka 48, izba porodowa 38, posterunek MO 7, ośrodek zdrowia 23, restauracja „Lésna” 110, straż pożarna 8.

KOZIENICE

Kino „Złota” – „Kaskader” prod. radz., lat 12. godz. 17 i 19.

Telefony: pogotowie ratunkowe 999, posterunek MO 997, pogotowie energetyczne 23-11, kino 23-64, muzeum regionalne 33-72, urząd miasta i gminy 21-23, przychodnia rejonowa 22-04.

LIPSK

Kino „Szarotka” – „Wilczy śladem”, prod. ZSRR, lat 12. godz. 17 i 19.

Telefony: apteka 42, dom kultury 131, kawiarnia 25, kino 194, dworzec PKP 206, posterunek MO 97, pogotowie ratunkowe 99, przychodnia rejonowa 194, straż pożarna 169, szpital – dział pomocy doraźnej 69.

NOWE MIASTO

Kino „Plika” – „Wezmi mnie w świetlistą dal”, prod. ZSRR, lat 12. godz. 17 i 19.

Telefony: apteka 36, biblioteka 42, dworzec PKP 97, gospoda 48, kawiarnia 160, straż pożarna 8, naczelnik 143, księgarnia 61, przychodnia rejonowa 46.

MOGIELNICA

Kino „Złote” – „Ale heca”, prod. ZSRR, b/o, godz. 17 i 19.

Telefony: apteka 10, gmina 30, spółdzielnia 8, kino 44, ośrodek zdrowia 11, posterunek MO 97, straż pożarna 306, apteka 310, księgarnia 511, pogotowie energetyczne 308, przychodnia rejonowa 223, restauracja „Adria” 552, izba porodowa 558, urząd gminy – naczelnik 315, kierunkowy 12.

PIONKI

Kino „Chemik” – „Step”, cz. I i II, prod. ZSRR, lat 12. godz. 17 i 19.

Telefony: apteka 29, posterunek MO 97, ośrodek zdrowia 38, straż pożarna 38.

PRZYSCHA

Kino „Złota” – „Knapa na Piatkiewicz”, prod. ZSRR, lat 13. godz. 15.30.

Telefony: posterunek MO 97, pogotowie ratunkowe 99, straż pożarna 98, apteka 22, dom kultury 478, urząd gminy – miasta 427, ośrodek zdrowia 23, izba porodowa 217.

SEKARYSZEW

Telefony: apteka 13, posterunek MO 7, straż pożarna 23, ośrodek zdrowia 11, urząd miasta i gminy 54.

SZCZECÓWIEC

Kino „Górnik” – „Najpiękniejszy koch”, prod. ZSRR, b/o, godz. 16, 18 i 20.

Telefony: apteka 54, dom kultury 246, posterunek MO 97, straż pożarna 98, pogotowie ratunkowe 9, przychodnia rejonowa 343, stacja CPN 186, PKP 65.

Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych – Polskie Instrumenty Muzyczne i wnętrza zamkowe czynne codziennie oprócz niedziel i dni wolnych od pracy w godz. 9-15.30 w soboty od 10-18.

WIERZBICA

Kino „Venus” – „Śmierć prezydenta”, prod. pol. lat 12. godz. 18.

Telefony: apteka 1, izba porodowa 21, posterunek MO 7, ośrodek zdrowia 15, restauracja „Niespodzianka” 34, urząd gminy – naczelnik 11, złobek 2, przedszkole 23.

WARKA

Kino „Przyjaźń” – „Rewolwer Python 357”, prod. franc. lat 13. godz. 16.30 i 18.

Telefony: apteka 38, izba porodowa 13, posterunek MO 97, pogotowie ratunkowe 99, przychodnia rejonowa 278, ośrodek zdrowia 21, stacja CPN 120, PKS 12, stacja wodna PTK 143, Muzeum im. Puluskiego 267.

Muzeum im. Puluskiego – czynne codziennie oprócz niedziel i dni wolnych od pracy w godz. 9-15.30. Ekspozycja zmienna – Kazimierz Pułaski i udział Polaków w wojnie 1806-1807.

Telefony: apteka 24, posterunek MO 997, apteka 24-12, postoj taksowek 27-08, szpital 30-37.

Powracamy do tematu

Maksymalnie wykorzystać szansę na budowie „Fabryki domów” w Bogucinie

Dokładnie rok trwa już budowa „Fabryki domów” w Bogucinie koło Garbatki, która wznoszona jest kosztem około pół miliarda złotych i po osiągnięciu docelowej produkcji ma dostarczać na potrzeby budownictwa mieszkaniowego elementy prefabrykowane wystarczające do montażu 6 tys. izb rocznie. Już ta wielkość jest w pełni wystarczającym powodem społecznego zainteresowania postępowaniem prac na budowie, od których zależy czy w październiku 1979 r. w Bogucinie wyprodukują się pierwsze elementy prefabrykowane w technologii WK-70, przeznaczone na potrzeby budownictwa mieszkaniowego w woj. radomskim.

W br. kilkakrotnie zajmowaliśmy się budową „Fabryki domów” w Bogucinie. Na łamach „Zycia” krytykowaliśmy słaby postęp prac, podawaliśmy przyczyny założeń, ale równocześnie przedstawiliśmy wyróżniających się wykonawców. Daliśmy też okazję przedstawicielom generalnego wykonawcy, którym są brygady „Beton-Sta-

lu”, aby ocenił sytuację na prowadzonej budowie. Dziś chcielibyśmy znów powrócić do tematu, aby spróbować odpowiedzieć na pytanie: będą czy nie będą pierwsze prefabrykaty z Bogucina jesienią 1979 r.

Zastępca dyrektora Kombinat Budowlanego d.s. inwestycji mgr inż. Władysław Balmas twierdzi, że w Radomiu opracowano dwa warianty harmonogramów robót na budowie w Bogucinie, których wspólną cechą jest to, że przewidują uruchomienie pierwszej produkcji elementów prefabrykowanych 1 października 1979 r. Pierwsza wersja zakłada wykonanie w br. robót o wartości 90 mln zł i 120 mln zł w roku przyszłym (do końca września 1979 r.), a druga — 73 mln zł w br. i 137 mln zł w przyszłym roku. Pierwsze rozwiązanie jest zgodne z dyrektywami resortu budownictwa, które przewidywały tej wielkości nakłady. Niestety, w tej chwili nierealne skoro w ciągu dziewięciu miesięcy br. na koncie generalnego wykonawcy czyli brygady „Beton-Stalu” zapisano tylko 40

mln zł i nieco ponad 47 mln zł na koniec października.

Co to praktycznie oznacza — nie trzeba tłumaczyć. Dlatego też do maksimum muszą zostać wykorzystane wszystkie szanse w tym roku, aby w przyszłym roku wdrożyć produkcję elementów. W związku z tym przedstawiciele inwestora czyli Kombinat Budowlanego w Radomiu powinni dopilnować, aby wreszcie w pełni wywiązały się z zaległych dostaw producentów konstrukcji stalowych z zakładów „Mostostalu” w Chojnicach i Stupcy koło Poznania (zalegają z dostawami 28 t konstrukcji) i dostawcy brakujących 70 proc. ścian osłonowych, niezbędnych do montażu hali produkcyjnej w Bogucinie.

Tempo pracy muszą również zwiększyć wykonawcy. W pierwszej kolejności z obowiązków musi wywiązać się „Hydrocentrum”, której jest wykonawcą kompletnej podziemnej sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i burzowej. Tempo pracy muszą zwiększyć również brygady „Beton-Stalu”, które — jak to pisaaliśmy w publikacji sprzed kilku tygodni — „pracując na rzecz budownictwa mieszkaniowego w woj. radomskim powinny to robić nie gorzej jak na budowach energetycznych czy przemysłowych”. Na pochwałę natomiast zasługują ekipy z „Mostostalu” ze Stalowej Woli, które dotychczas pracują w dobrym tempie. Oby tak dalej.

Na podstawie dzisiejszego zaawansowania robót na budowie w Bogucinie nie można dać gwarancji, że w październiku 1979 r. uruchomi się produkcję elementów dla budownictwa mieszkaniowego. To powinno być wystarczającym sygnałem alarmowym dla wszystkich zainteresowanych. Jesienią przyszłego roku „Fabryka domów” w Bogucinie musi dać pierwszą produkcję. Taki jest cel nadrzędny dla wszystkich.

TMZ

Jeszcze w br. dom towarowy dla mieszkańców Drzewicy

Trwa modernizacja i rozbudowa sieci handlu w Drzewicy w woj. radomskim. W ramach realizowanego programu mieszkaniowego Lipska i Ilży otrzymali w br. dwa nowoczesne domy towarowe. Identyfikacja placówka przekazana zostanie do użytku w połowie grudnia br. ludności Drzewicy.

Równolegle montowane są tzw. kiosko-sklepy. Część tych obiektów ulega łączeniu, dzięki czemu uzyskuje się spore powierzchnie do handlowania artykułami kilku branż. (am)

Na zakończenie sezonu

„Pogoń za lisem”

W najbliższą niedzielę, 12 bm. Automobilklub Świętokrzyski organizuje imprezę turystyczną dla zmotoryzowanych — „Pogoń za lisem”. Trasa prowadzi oczywiście w nieznane. Lis jak wiadomo wędruje tylko sobie znanymi ścieżkami. A że będzie zmotoryzowany nietrudno przewidzieć iż pogoń na drogi narzekać nie powinna.

Na zakończenie tej przeżywanego zabawy ognisko połączone z pieczeniem kiełbasek oraz proste próby sprawności. Zapisy przyjmuje do piątku — 10 bm. godz. 15 Automobilklub Świętokrzyski. Wyjazd w niedzielę o godz. 9.

Składanie wniosków

na przewóz dzieci koleją

Tylko do 20 bm. Wschodnia Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Lublinie przyjmuje wnioski na przewóz dzieci i młodzieży na zimowiska w roku 1979, transportem kolejowym z województw kieleckiego i radomskiego. Wnioski należy składać w Zarządzie Handlowo-Przewozowym WDKP w Lublinie ul. Okopowa 5 pokój 175.

Organizatorzy wycieczek zimowych dzieci i młodzieży proszeni są przed złożeniem lub wysłaniem wniosku o poinformowanie się w WDKP tel. 201-21 wewn. 322, co do zdolności przewozowych kolei w określonych terminach. (bw)

Współpraca „Radoskóru” z uczelnią

W wyniku współpracy RZPS „Radoskór” z Wydziałem Materiałoznawstwa Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Radomiu realizowany jest program prac badawczych obejmujący m. in. nowe rozwiązania konstrukcyjne i technologiczne w zakresie produkcji obuwia, wprowadzanie nowych materiałów, zbliżenie studentów do spraw produkcji. W tej współpracy uczelni i „Radoskóru” będzie podejmowane projektowanie krótkich serii obuwia, które mają stanowić szlaczki rynku.

Przygotowano kolekcję obuwia wykonaną ze skóry w połączeniu z polcorfamem. Tzw. przyszwę, dolną część kozaczka wykonano ze skóry — cholewkę z polcorfamem. Dalej botki z różnokolorowej skóry „oddychającej”. I wreszcie kolekcja obuwia letniego tzw. pakowego całkowicie wykonana z polcorfamem.

Przeciw hałasowi!

Zarządzenie WRN

Jak już informowaliśmy, w czasie ostatniej sesji Wojewódzkiej Rady Narodowej zatwierdzono „Zarządzenie porządkowe WRN” w sprawie ograniczenia natężenia hałasu w ośrodkach turystyczno-wypoczynkowych na terenie woj. radomskiego.

Zarządzenie to jest wynikiem wniosków wysuwanych przez społeczeństwo i ma na celu chronić wypoczywających przed nadmiernym hałasem, a środowisko przyrodnicze przed zanieczyszczeniem smarami i olejami. Zarządzenie zabrania używania na akwenach wodnych, nad brzegami których istnieją ośrodki wypoczynku, kajaków i innych jednostek o napędzie silnikowym (z wyjątkiem patroli MO i WOPR). Zakaz nie dotyczy rzek Wisły i Pilicy.

Poza tym wprowadza się zakaz używania urządzeń nagłaśniających, takich jak głośniki, aparaty radiowe, tranzystorowe, zabrania się głośnego zachowania się osób oraz parkowania samochodów poza miejscami do tego wyznaczonymi (nie mówiąc o próbach mycia samochodów w tych zbiornikach. (mz)

Przepis i życie

Co zagraża usługom „Spoiwa”

Spółdzielnia Pracy „Spoiwo” produkuje klej perłkowy, płatki mydlane i najrozszybsze maty gumowe. Ale nie z tej produkcji znana jest w kraju, lecz z bieżnikowania opon. Solidnego, dobrego i wykonywanego w terminie. Pod względem tych walorów nie ma dla siebie konkurenta.

W ciągu roku z zakładu przy ul. Kielejowej wychodzi około 50 tys. zregenerowanych opon, a wartość tych usług wynosi ponad 10 mln zł.

Dynamiczny rozwój przemysłu motoryzacyjnego powoduje systematyczny wzrost zapotrzebowania na usługi „Spoiwa”. Mimo modernizacji parku maszynowego i zastosowania nowych, wysokowydajnych urządzeń firm włoskich, trudno nadążyć z realizacją zamówień. Na odnowienie opony czeka się średnio miesiąc, ale bywają również przypadki, że i trzy, w zależności od rozmiaru ogumienia.

Miedzy nami

Golenie na sucho

Ciężkie czasy nastąpiły dla nas, panowie. Biada temu kto ma zarost. Mielśmy już kłopoty z tępyimi żyłkami firmy „Rauva-Lux”, kremem i mydłem do golenia, które na dłuższy czas zniknęły nie wiadomo czemu z półek sklepowych, teraz przemysł zgotował nam nową katorgę. Nie ma pędzi panowie! Ostatni raz — jak twierdzą zgodnie kierownicy radomskich sklepów drogerijnych — dało się je zauważyć na początku sierpnia br. Rada jedna: albo zapuszczamy brodę, albo na sucho, panowie, na sucho... (am)

Najlepsi wędkarze

wśród komunalnych

W Lucim nad Wisłą odbyły się zawody wędkarskie dla pracowników przedsiębiorstw komunalnych, które zorganizowała Wojewódzka Rada Kultury Fizycznej i Turystyki „Ogniwo”.

W klasyfikacji indywidualnej najlepszy okazał się pracownik WPKM w Radomiu — Janusz Wasilewski, który zdobył 935 pkt. i wyprzedził Andrzeja Potrząsaja z WPEC w Radomiu (447 pkt.). Drużynowo zwyciężyli wędkarze z WPEC, którzy wyprzedzili swych kolegów z WPKM. Zwycięzcy otrzymali nagrody rzeczowe i dyplomy (mz)

KRONIKA DNIA

Na ul. Kościuszki w Szydłowcu 29-letni Antoni Czerniawski zam. w Tychach przy ul. Dąmroja 35 kierując samochodem marki „Wartburg” nie zachował należytej ostrożności i uderzył w skręcający w lewo samochód „Star”. W wyniku zderzenia lekkich obrażeń doznał pasażerka „Wartburga” — córka kierowcy 22-letnia Anna Czerniawska. Kobieta odwieziona do szpitala w Skarżysku Kamiennej.

W Jasielcu Sołectwie 38-letnia Zofia Grajek zam. w Warszawie przy ul. Walcowej 39 kierując samochodem marki „Fiat 125p” na rej. WAW 6003 potrąciła 76-letniego Bronisława Modraka zam. w Jasielcu, który doznał lekkich obrażeń głowy i został odwieziony do szpitala w Pionkach.

Dobra firma musi dbać o interesy klienta. Zakładano więc w programach rozwoju Spółdzielni dalsze unowocześnianie parku maszynowego, a także budowę nowego zakładu bieżnikowania pozwalającego na czterokrotny wzrost ilości usług.

I oto wszystko pewnego dnia stanęło pod znakiem zapytania. 1 sierpnia br. weszło w życie Zarządzenie Ministra Łączności w sprawie zmiany krajowej taryfy pocztowej. Przepis w rozdziale IV mówi wyraźnie, że ciężar paczek przekazywanych za pośrednictwem poczty nie może przekraczać 10 kg.

Jak więc prowadzić dalej działalność usługową pyta kierownictwo zakładu bieżnikowania opon, skoro 40 proc. ogumienia przychodzi spoza woj. radomskiego, często z bardzo odległych krańców Polski? Jedną oponą do „Warszawy” waży około 9 kg, do „Zukra” — około 10 kg, do „Syreny” około 8 kg, a do Wołgi — 10 kg. Wysłać po jednej gumie nadawcy od biedy jeszcze by mogli. Ale co zrobić po wykonaniu usługi, skoro każdy z wymienionych opon przybywa średnio od 2 do 5 kg?

Zarząd „Spoiwa” próbował interwiewować na pocztę, prosił o przysłanie zarządzenia dla pełnej orientacji. Powiedzieli: przyjdzie i zobaczcie. Zdołali spółdzielcy wytrwać tyle, że w drodze taski będą mogli realizować większe przesyłki niż określa to urzędowy przepis, do końca br. A od 1 stycznia 1979? O tym na razie nikt nie chce myśleć, choć zastanawiać się już trzeba. Tym bardziej że radomskie „Spoiwo” ze swymi kłopotami nie będzie pewnie wyjątkiem w skali województwa i kraju.

(am)

Kolorowe telewizory i zabawki z importu

Listopadowa oferta sklepów WPHW

Radomski handel wkracza w okres wzmocnionych zakupów. Coraz więcej na wystawach towarów przypominających o grudniowych świętach. Tu i ówdzie sprzedaje się już plastikowe drzewka choinkowe, kolorowe bombki, są też do nabycia kalendarze na 1979 rok. Czego możemy oczekiwać w najbliższym czasie od handlu w branży wyposażenia mieszkań? Z tym pytaniem zwracamy się do z-cy dyr. WPHW Aleksandry Strzemiecznej.

Zacznę od sprzętu radiowo-telewizyjnego — mówi dyr. Strzemieczna. — Mamy pod dostatkiem odbiorników telewizyjnych czarno-białych. Sądzę, że wprowadzenie korzystnych warunków zakupów ratalnych sprawi większe zainteresowanie tym sprzętem, szczególnie w okresie bezpośrednio poprzedzającym święta. Czekamy na telewizory ko-

lorowe ze Związku Radzieckiego. Transport tych odbiorników jest już w drodze do Radomia.

W sklepach znajduje się obecnie kilka typów lodówek — łącznie z wprowadzoną na początku IV kwartału br. nowością jaką jest radziecka chłodziarka „Mińsk-12”, charakteryzująca się dużą nowoczesnością i estetyką. Konstruktorzy zastosowali w niej m. in. bardzo wygodny automatyczny rozmrażacz, który eliminuje żmudne, a przy tym konieczne rozmrażanie ręczne.

— A co WPHW oferuje swoim klientom w sprzęcie oświetleniowym?

— Wybór jest niezły, porównując ilość opraw, którą dysponujemy w bieżącym roku, z ubiegłorocznymi. A wymownym dowodem potwier-

ZE SPORTU

W sali Młodzieżowego Domu Kultury w Radomiu rozegrany został indywidualny turniej tenis stołowego dla młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych z okazji 61 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. Startowało 32 zawodników.

Pierwsze miejsce zajął Jerzy Gumowski (Technikum Budowlane), przed Zbigniewem Wójtowiczem i Januszem Podsiadło (obaj Technikum Energetyczne), Zbigniewem Zamkowskim (Technikum Samochodowe), Tadeuszem Nowocielec i Wojciechem Gregorczykiem (obaj SP nr 13). Zwycięzcy otrzymali pamiątkowe dyplomy ufundowane przez Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Radomiu. (am)

Z „Orbisem” za granicę

na zabawy sylwestrowe

Radomski „Orbis” myśli już o Sylwestrze, zapraszając swych klientów na wyjazd za granicę. Ofertę „Orbisu” stanowią 5—7 dniowe wycieczki do Pragi, Bratisławy i Budapesztu w cenie od 4 do 5 tys. zł. Spodziewać się też należy niezawodnego miejsca na sylwestrowe bale do miejscowości w Niemieckiej Republice Demokratycznej.

Ogółem radomski „Orbis” dysponuje około 120 miejscami na zagraniczne wycieczki sylwestrowe. Rozpoczęto już przyjmowanie zapisów. (am)

Kolekcja stanowi dopiero początek współpracy „Radoskóru” z WSI w Radomiu, a także z resortowymi placówkami wzorującymi. Działalność ta zmierza do utworzenia

Instytutu Przemysłowo-Uczelnianego, pracującego na rzecz poprawy efektywności kombinatu. Chodzi po prostu o lepsze, wygodniejsze i modne buty z „Radoskóru”. (bd)

